

DOTRINA KRISTIANEA

Bartolome Olaetxea

Bertsio informatiko honen egilea: Josu Lavin; Urkiola, 1-1C 48990 - Getxo (Bizkaia).

Klasikoen Gordailuan:

<http://klasikoak.armiarma.com/idazlanak/O/OlaetxeaDotrina.htm>

Klasikoen Gordailuak egindako lanak oro dominio publikokoak dira, eta, Jabetza Intelektualaren Legearen arabera jatorrizko idazlanak bestelako eskubiderik ez baleuka, nahi bezala erreproduzi daitezke.

DOTRINA KRISTIANEA

D. BARTHOLOME Olaetxea Laukarizko Kureak bere Elesatean Jai
Domeka guztietan expliketan dabena legez.

OFREZIETAN, ETA dediketan deutso *D. Nicolas Antonio Landazuri,*
Laukarizko, eta Bilboko Elexetako Benefiziau, eta leen Begoñako,
eta orañ Jandone Kueko Kura Jaunari.

Inprimadu da Bitorian bear direan lizenzia guztiakaz, Thomas Robles ta
Navarro en etsean.

Liburutxu onek daukazan Kapituluetarik bat, nai bat irakurri, edo enzu-
ten dan bakotxean irabazten dira 40. eguneko Induljenziak alan dauko
esanik, eta konzedidurik Calaorra eta Calzadako Obispo Jaun Don
Andres Porrás, eta Temes en mesedeak Plazenziako Urian Abenduaen
ogeta seigarrenean, urte 1763.

Lotsaz isten bada,
esan baga pekatua,
eztago arenzat Zerurik,
ezpada infernua.

Eriotzako Orduan gatz
da Konfesetea,
Leenago akorda zaitetz
pekatari tristea.

Pekaturik urteteko,
orañ negar egizu;
bada geroko damuak
balioko ezteutsu.

EGUNEANGO KRISTINAUAEN EXERZIZIOA

Iratzartu, ta bertati zer egin beardan Kristinauak?

Krutzearen Señalea, eta esan: Jesus Maria Josepe: neure Jangoikoa,
nik emoten deutsut neure biotza.

Jagi, ta janzi ezkerro, zer egin bear dau?

Ur bedeñkatua artu, ta jarririk belaueniko esan: Krutze + San-
tearen señalea gaiti geure + arerioetarik libradu gagizuz geure Jauna, +
ta Jangoikoa.

Aitearen, + ta Semearen, ta Espiritu Sautuaen izenean Amen.

Erdu, Espiritu Santu Jauna, zeure fielen biotzetara, eta eresegi egizu
gugan zeure amorezko sua.

Neure Jangoiko laztana, sinisetandot firmemento zeuk esan dozun
guztia, adoretan zaitut, eta esperetandot zeugan: ametan zaitudaz neure
biotz guztirik, damudot, Jauna, izañik zeu añ ona ofendidu zaitudazalako.

Graziak emoten deutsudaz, neure Jaun andia, kriadu nozulako, Kris-
tinanau egin, eta Jesu-Kristoen odol prezioso agaz erredimidu nozulako,

orañ artean konserbau, eta gorde nozulako, eta orañ giño Zeure esku San-
tuatarik artu dodazan benefizio, mesede, ta ondasun guztia gaiti.

Ofrezietan deutsudaz, Jauna, gaurko neure pensamentu, berba,
akziño, trabaju, eta neke guztiak, Zeure seme Jesu-Kristo geure Jaunaen
Pasiñoeko merezimentuakaz batera.

Proponietandot, leenago galdutea neure bizitzea, zeu ofendidu
baño. Gorde nagizu gatx guztietarik, eta emon egidazu Zeure grazia,
Zeure gustora egiteko egun onetako, obra, eta akziño guztiak, au erre
gututen deutsut, Jesu-Kristo geure Jauna gaiti, Ama Birjina Santissimea
gaiti, eta Zeruko Santu, eta Santa guztiak gaiti alan izan della.

PATERNOSTERRA

Aita gurea Zeruetan zagozana: santifikadu bedi zure izena betor
zure erreñua gugana egin bedi zure: borondatea zelan Zeruan alanlurrean,
emon egiguzu gaur geure eguneango ogia, eta parkatu egiguzuz geure
zorrak geuk geure zordunai parketan deutseguzan legez: eta itxi ezeiguzuz
jausten tentaziñoean: baia libradu gagizuz gatxerik. Amen.

ABE MARIA

Abe Maria, graziaz betea Jauna da zugaz, bedeñkatea zara zu andra
guztien artean, eta bedeñkatuada zure sabeleko frutua Jesus. Santa Maria
Jangoikoaen Ama erregutu egizu gu bekatariok gaiti orañ, ta geure erio-
tzako orduan. Amen. Jesus.

KREDOA

Sinistetandot Aita Jangoiko guztiz poderoso, Zeruaen, ta Lurraen
Kriadoreagan: eta bere seme bakar Jesu-Kristo gure Jaunagan, zeñ sortu-
zan Espirituaen obraz, ta graziaz: Jaiozan Maria Birjinea ganik: padezidu
euan Ponzio Pilatosen podereaen bean, izan zan Kruzifikadua, il, ta ente-
rradua, jatsizan infernuetara; eta irugarren egunean biztu zan ilen artetik:
igo eban Zeruetara, eta dago jarririk Aita Jangoiko guztiz poderoso en
ezkomatati: arik etorrikoda biziak, eta ilak juzgetan. Sinisetandot Espiri-
tuagan: elexa Santa Katolikea, Santuen Komuniñoa, pekatuen parka-
ziñoa aragaien erresurreziñoa bizitza betikoa. Amen.

SALBEA

Salbe Erregiña miseriordia en Ama, bizitzea, ta dulzurea, Salbe esperanza geurea. Zeuri deiez gagoz Ebaen ume desterraduok. Zeu gana gagoz zizpuruz, sentimentuz, ta negarrez negarrezko balle onetan: ea bada Abogada geurea, biortu egizuz gugana zeure begi miseriordiazko orrek, eta desterruau igarota erakutsi egiguzu Jesus zeure sabeleko frutu bedeñkatua. O Klementissimea! O Padosa! O Maria Birjina gozoa! Erregutu egizu gugaiti Jangoikoa en Ama Santea, digno izan gaitez. Kristo en promesen. Amen.

JANGOIKOEN LEGEKO MANDAMENTUAK DIRA AMAR

Lelengo irurak Jagokaz, edo pertenezietan jakaz Jangoikoaen onreari, eta beste zazpirak proximoaen probetxuari.

Lelengoa, Jangoikoa ametea gauza guztien ganean.

Bigarrena, bere izen santuagaz ez juramentu banoak egitea.

Irugarrena, Jaiegunak santifiketea.

Laugarrena, Aita, ta Ama onretea.

Bostgarrena ez iñor iltea.

Seigarrena, aragizko pekaturik ez egitea.

Zazpigarrena, ez ostutea.

Zorzigarrena, testimonio falsorik ez ezartea, eta guzurrik ez esatea.

Bederatzigarrena, proximoen emazterik ez deseetea.

Amargarrena, besteen ondasunik ezdeseetea.

Amar Mandamentu onek sartuten dira bitan.

Jangoikoa serbidu, ta amadu gauza guztien ganeti. Eta geure proximoa geure buruak legez. Amen.

ELEXA SANTAKO MANDAMENTUAK DIRA BOST

Lelengoa, Domeka, eta Jaiegunetan meza osobat enzutea.

Bigarrena, urtean beñ edolabere Konfesetea, edo leenago eriotzako peligrurik bada, edo komulgauko bada.

Irugarrena, Pazko erresurreziñoekoetan komulgetea.

Laugarrena, elexa Ama Santeak aginduten dabenean barau egitea.

Bostgarrena, Amarrenak, eta primiziak ondo pagetea.

FEDEKO ARTIKULUAK

Dira Amalan Lelengo zazpirak pertenezietan, edo jagokaz Jangoikotasunari: beste zazpirak Jesu-Kristo geure jangoiko, eta Gizon egiazkoen humanidade santuari.

Jangoikotasunari jagokazanek dira onek.

Lelengo, Sinistu Jangoiko guztiz Poderoso bakar bategan.

Bigarrena, sinistu, dala Aitea.

Irugarrena sinistu, dala semea.

Laugarrena, sinistu, dala Espiritu Santua.

Bostgarrena, sinistu, dala Kriadorea.

Seigarrena, sinistu, dala Salbadorea.

Zazpigarrena, sinistu, dala Glorifikadorea.

Umanidadeari, edo Gizatasunari jagokazanek dira onek.

Lelengoa, sinistu, Jesu-Kristo geure Jauna Gizona dan partez Sortu zala Espiritu Santuaen obraz, ta graziaz.

Bigarrena, sinistu, jaio zala Santa Maria Birjinea ganik, zala Birjina Semea jaio artean, jaiotzean, eta jaio ezker.

Irugarrena, sinistu; artu ebalari eriotzea, ta pasiñoa, gu bekatariok salbetearren.

Laugarrena, sinistu, jatsi zala infernuetara, eta atera zituzala bere etorrera Santuaen begira egozan Guraso Santuen arimak.

Bostgarrena, sinistu, irugarren egunean ilen arterik biztu zala.

Seigarrena, sinistu, igo ebalari Zeruetara, eta dagoala jarriarik Aita Jangoiko guztiz Poderosoaren ezkomatati.

Zazpigarrena, sinistu etorrikodala biziak, eta ilak juzgetan. Esanguradatu, ze emongo deusela onai gloria, bere Mandamentuak gorde zituelako, eta deungai betiko penea gorde ezzituzalako. Amen.

KONFESINOEA

Ni bekatariu Konfesetan najako Jangoiko guztiz Poderosoari, Santa Maria beti Birjineari, San Migel Angeruari, San Juan Bautisteari, San Pedro, eta San Pablo Apostoluari, Santu guztiai, eta zeuri Aita espiritual orri, egin dodalako pekatu pensamentuagaz, berbeagaz, eta obreagaz: neure erruz, neure erruz neure erru andiagaz: Orregaiti erregututen deusat Santa Maria beti Birjineari, San Migel Angeruari, San Juan Bautisteari, San Pedro, eta San Pablo Apostoluari, Santu guztiai, eta zeuri Aita Espiritual orri, erregutu deozula nigaiti geure Jaun, eta Jangoikoari. Amen.

AKTO KONTRIZINOEKOA

Neure Jesu Kristo Jauna, Jangoiko, ta Gizon egiazkoa, neure Kriadorea, eta Erredentorea; Zu zarena zarealako, eta ametan zaitudazalako beste gauza guztiak baño geiago: damudot, Jauna, neure biotz guztirik zeure Majestadea ofendidua: arzendot propositu firmea, ez geiago peka-

turik egiteko, eta apartetako zeure ofensako okasiño guztietarik, eta konfesetako, eta emoten deusten penitentzia kunpletako, ofrezietan deusadaz, Jauna, neure bizitzea, obrak, eta trabajuak neure pekatuen satisfaziñorako, eta daukat Konfianzea Zeure ontasun, eta miseriñordia infinitogan, parkatuko deustazuzala, Zeure odol prezioso, Pasiñoa, eta eriotzeagaiti, eta emongo deustazula grazia, emendetako, eta perseberetako neure eriotzako ordu artean. Amen.

Goxean, egerdian, ta arratsean essateko, Elexeak latin essaten dabena, emen euskeraz:

Angelus Domini, &c.

Angeruak barri onak Ama Birjineari emon, eta Espiritu Santuaen graziaz semea bere sabelean Sortu zan, Abe Maria.

Ecce Ancilla Domini, &c.

Ara Jaunaen esklabea, Zeure berbeagaz batera nigan egin bedi. Abe Maria.

Eta Verbum Caro, &c.

Jangoikoaen semea Gizon egin zan, eta gure artean bizi izan zan. Abe Maria.

Jangoikoaen Ama Santea gugaiti erregutu egizu.

Kristo en promesen digno egin gaitazan.

ORAZINOEA

Emon egiguzu, arren, Jauna, geure arimetan Zeure grazia; Angeruak barri onak ekarri, ta Kristo Zeure Semearen enkarnaziñoa ezautu dogunok bere Pasiñoa, ta krutzeagaiti Erresurreziñoeko gloriara eroanak izan gaitazan. Amen.

Erlojuak jotzen dabenean Zer essan bearda?

Guraneukez, Jauna, falta dodazan orduok Zeu Serbietan igaro, alan pekatuan jausten ez egidazu itxi. Abe Maria.

Bearren bat asten danean. Zer esan bearda?

Neure Jaun, eta Jangoikoa, nik ofrezietan deusut orañ egiten noean trabaju au, ezarri egizu Zeure bendiziñoen Santua. Guraneuke leenago neure bizitzea galdu, Zeu ofendidu baño. *Paternosterra eta Abe Maria.*

Ondo da, aldaianak, egunean beñ meza enzutea?

Da deboziñoen guztietarik andiena, eta oneena. *Jaten asi baño leenago Zer essan bearda?*

Neure Jaun, eta Jangoikoa, erdu, eta bedenkatu egizu nik orañ artuten noean jateko au, eta izanbedi zeu serbietako, eta alabetako.

Benedicite.

Dominus nos, et ea quesumus sumpturi benedicat dextera Christi, in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Amen. Paternosterra eta Ave Maria.

Jan exkero, Zer esan bearda?

Neure Jaun, eta Jangoikoa, nik emoten deusudaz graziak, emon deustazun jatekoagaiti, eta alan izanbedi Zeu serbietako.

Tu autem Domine miserere nobis.

Deo gratias.

Agimus tibi gratias, Omnipotens Deus, pro universis beneficiis tuis qui vivis, et regnas in secula seculorum. Amen.

Fidelium Anime per misericordiam Dei requiescant in pace. Amen. Paternosterra, ta Ave Maria.

Arratsean Zer egin bearda?

Afaldu baño leenago ezelanbere albatedi errosarioa Ama Birjina Santissimeari Sosiguz errezau.

Eta oean sartu baño leenago Zer egin bearda?

Ur bedeñkatua artu, eta jarririk belauniko, esan Krutze santeaen, &c. Goxean legez an dagozan orazinoeakaz, eta onek bere.

O Jangoikoaen Ama Santissima Señora graziaz betea, eta pekatari guztien anparua, artu nagizu Zeugana, asistidu egidazu; arren ez nagizu desanparau neure eriotzako orduan.

Gero egingo da examiña konzientziakoa, ekarten dituzala memoriara, edo gogorra egun atan egin dituzun falta guztiak, pensamentuz, berbaz, obraz, omisiñoez, eta inori exemphu deungea emonagaz, eta akabau akto. Kontriziñoeko bategaz.

Neure Angeru goardakoa, lagundu egidazu, eta gau onetan gorde nagizu Jesus, Maria Josepe Sokorridu nagizu, Jangoikoak emon deigula bere grazia, eta gero gloria. Amen.

Oera Sartu Orduan Zer egin bearda?

Ur bedeñkatua artu, eta egin Krutzea bekokian, eta oeaen ganean, esanagaz.

Neure Jangoikoa, emon egidazu grazia, gau au, Zeu ofendidu baga iragoteko, eta gorde nagizu gauza deunga guztietarik. Amen. Jesus, Maria, Josepe.

KRISTINAUK JAKIN BEAR DITUZAN FEDEKO GAUZARIK PRINZIPALENAK, ETA BEARRENAK

Nok egin zenduzan?

Jangoikoak.

Zetako?

Bera ezaututeko, ametako, serbietako, eta gero betiko gozetako.

Zerda Jangoikoa?

Da gauzabat esan, eta pensau al litekean eszelenteena, eta admira-bleena, Jaun bat infinitamente Ona, Poderosoa, Jakituna, Justoa, gauza guztien prinzipioa, eta fina.

Nun dago Jangoikoa?

Zeruan, eta altarako Santisimo Sakramentuan, eta lekuguztian.

Zein bat Jangoiko dira?

Bat Jauna.

Zeinbat persona daukaz Jangoikoak?

Iru Aitea, semea, ta Espiritu Santua.
Zerda Trinitate Santissima.
 Da Jangoikoa bera, Aitea, semea, eta Espiritu Santua, iru persona
 distinto, eta Jangoiko egiazko bat.
Zeñda lelengo personea?
 Aitea, Jauna.
Zeñda bigarrena?
 Semea.
Zeñda irugarrena?
 Espiritu Santua.
Zegaiti deritxo Aitea lelengo personeari?
 Bere izatea ezta karrelako ino ganik.
Eta Zegaiti semea bigarren personeari?
 Dakarrelako bere izatea Aitea ganik.
Eta Zegaiti Espiritu Santua, irugarren personeari?
 Dakarrelako bere izatea Aitea Ganik, eta semea ganik.
Aitea Jangoikoa da?
 Bai Jauna.
Semea Jangoikoa da?
 Bai Jauna.
Espiritu Santua Jangoikoa da?
 Bai Jauna.
Iru Jangoiko dira?
 Ez Jauna Jangoiko bakar bat.
Zegaiti?
 Zegaiti direan personak distintoak, eta ezta goan Jangoiko egiazko
 bat baño.
Iru personak direala distintoak, Zer esan gura dau?

Esan guradau, ze bata bestea ez tireala: bana direala.
Iruretarik zeñda Andiena, Jakitunena, edo Zarrena?
 Irurak dira igualak gauza guztietan.
Iru pesonetarik zeñ egin zan Gizon?
 Trinitateko bigarren pesonea, zeñ dan semea.
Zer esan gura dan, Semea eginzala Gizon?
 Gorputza, ta Arimea artu zituzala guk legez.
Gorputz, eta Arima au nun artu zituzan?
 Ama Birjina Santissimaen Sabel Birjinalen Espiritu Santuaen
 obraz.
Norda Ama Birjina Maria Santissima?
 Da Jesu-Kristo geure Jaunaen Ama.
Norda Jesu-Kristo?
 Jangoikoaen Semea Gizon eginik.
Zetako Jangoikoaen Semea, Gizon egin zan?
 Gu erredimietarren, Salbetarren, eta infernuri libretarren.
Nos Konzebidu, edo Sortuzan Jesu-Kristo?
 Martiaen ogeta bost garrenean, Zeñi esaten deusagun Andra Maria
 Martiko, edo Ama Birjinean Anunziaziñoeko eguna.
Nos jaiozan?
 Gabon gabeen Belen en
Ze Egunetan zirtunzidauzan, eta imini entsen Jesusaen izena?
 Urteaen lelengo egunean, edo Urte barriz.
Ze egunetan iru Erregeak adoradu eben?
 Urtar il aen seigarrenean, edo Aparizioz.
Nos il zan?
 Bariku Santu egunean.
Nun, eta Zelan il zan?

Jerusalenen Krutze baten josirik.
No gaiti il zan Jesu-Kristo?
 Munduko gizon guztiak gaiti.
Nos biztu, edo erresuzitatu zan?
 Pazko goxean.
Nos igo eban Zeruetara?
 Aszensiñoe egunean.
Ze egunetan bialdu entsen Espiritu Santua bere Apostolui?
 Maiaz pazko egunean.
Nos etorriko da bizziak, eta ilak juzgetan?
 Munduaen akabuan.
Ze Juizio egingo dan Jangoikoak orduan?
 Onai emongo deutse betiko gloria, eta deungai betiko penea.
Sakramentu Elexakoak zeinbat dira?
 Zazpi.
 Lelengoa, Bautismoa.
 Bigarrena; Konfirmaziñoea.
 Irugarrena, Penitentzia.
 Laugarrena, Komuniñoa.
 Bostgarrena, Estremaunziñoa.
 Seigarrena, Ordea.
 Zazpigarrena, Matrimonioa.
 Nok egin zituzan Sakramentuak?
 Jesu-Kristo geure Jaunak, geure arimen Onerako.
Zeñzuk dira, Sakramentu Santuak daukezan efektorek prinsipalenak?
 Bautismoak egiten gaituz Kristiñau.
 Konfirmaziñoak, Konfirmau, Sendotu, edo fuertetuten gaituz fedean.

Penitenziak, parkatuten deuskuz pekatuak.
 Komuniñoak, Mantenietan dituz geure arimak.
 Oleaziñoeak, lagunduten deusku, Ondo ilten.
 Ordeak emoten dau poderea, funziño, eta gauza Sagradu etan.
 Matrimoniñoak emoten dau grazia, seme alabak Zerurako aziteko.
Zeñzuk dira Gizona en akabuko gauzak?
 Eriotzea, Juizioa, Infernua, eta Gloria.
Il zaitzeanean, Zer izango da zure arimeagaz?
 Agertuko da Jesu-Kristo en aurrera, munduan, egindutuzan obra guztien kontu, ta errazoa emoten.
Juizio au egin ezkerro nora joango da zure Arimea?
 Estadu graziakozan ilten bada joango da Zerura, baia ilten bada pekatu mortalean, joango da infernura.
Zer izango da zure gorputzagaz, il ezkerro?
 Auts biortuko da.
Zure gorputza betiko geratuko da lurrean?
 Ez Jauna, Juizioa egunean biztuko da, eta agertuko da Josephatko ballean, bere bizitzako gauza guztien kontu emoten.
Akabuko Juizio au egin, ta Zer izangoda zure gorputz, ta arimeagaz?
 Juizio Onetan Ondo Urteten badabe joango dira Zerura; baia deungaro urteten badabe joango dira biak infernura, nun egongo direan Eternamente.

FEDEA

Zeñzuk dira Kristiñanaen Birtuterik prinsipalenak?
 Iru Fedea, Esperanza, eta Karidada.
Zer da Fedea?
 Ikusi eztoguna Sinistutea. Zegaiti Jangoikoak erakutsi daben.
Sinistu bearda Jangoikoak esan daben guztia?

Bai Jauna, Zegaiti ze Artikuluaren baten Sinistuten eztabenak, edo dudetan dabenak galdu dau Fedea.

Fedea bagarik salba gēntekēz.

Ez Jauna; bada Fedea da geure Erlijiñoaren eta Salbaziñoaren fundamentu, ta Zimientu prinzipala.

Zegaiti sinistuten dozuz fedea irakasten deutzuzan egiak?

Zegaiti Jangoikoak (zeñ inok ezin engañau ieian, eta ez berakbere inor engañau) irakatsi, eta errebelau dituzan.

Ze misterio dira partikularean jakin, eta sinistu bear doguzanak?

Onek: lelengo dala Jangoiko bat, eta iru persona distinta.

Bigarrena, Trinidadeko bigarren Personea Gizon egin zala, eta il zala Krutzean, gu bekatariok Salbetarren.

Irugarrena, Dagoala Zerua Onenzat, eta infernua deungenzat.

Egizu ea orañ fedeko aktobat?

Neure Jaun, eta Jangoikoa, Sinisetandot zareala Jangoiko egiazko bat, eta iru persona distinto: eta orrez ganeti Elexa Santeari irakatsi, eta errebelau deutzuzan guztia, Zeuk alan esan dozulako, eta egia bera zarealako.

Ze frutu atera bear dogu leziñoen onetatik?

Lelengo, eskatu umildade andiagaz Jangoikoaen Majestadeari, konserbau, eta aumentau deigula berak emon euskun fede Santua.

Bigarrena, fedeko Aktoak egiten ikasi, eta egin Sarri espezialmente trabaju, edo obra onen bat asten dogunean, eta tentazinoen bat jatorkunean.

ESPERANZEA

Salbetako asko da Jangoikoagan sinistutea beste bagarik?

Ez Jauna euki bear da Esperanza bere.

Zer da Esperanza?

Esperatea Zeruko gloriak Jangoikoaen graziagaz, eta geure Obra Onen medioz.

Egizu Esperantzako Aktobat?

Neure Jaun, eta Jangoiko ona, esperetan, eta itxadoten dot Zeure miseriordia andian, joango nasala Zerura, Zeu betiko gozetan, gordetan bado daz. Zeure mandamentu Santuak.

KARIDADEA

Asko da eukitea Fedea, ta Esperanza Salbetako?

Ez Jauna, bearda, Karidadea bere, eta au bagarik ezin Salba liteke; bada Karidadea ez taukanen obrak eztabe ezer balio.

Zer da Karidadea?

Ametea Jangoikoa beste gauza guztien ganeti, eta geure proximoa geure buruak legez.

Norzuk dira geure proximoak?

Gizon guztiak: infiel, eta geure arerio giñokoak.

Egizu Karidadeko Akto bat?

Neure Jaun, eta Jangoiko laztana, nik ametan zaitudaz beste gauza guztiak baño geiago, neure bizitzea baño bere geiago, eta neure proximoa neure burua legez zeu gaiti.

Zetara obligetan gaituz proximoen amoreak?

Geure buruenzat gura doguna arenzat gura izatera.

Zetan ezautuko da proximoari gura deutzuzana?

Obra miseriordiazkoak diñoena egitean.

Zeinbat dira Obra miseriordiazkoak?

Amalau, Zazpi Espiritualak, eta Zazpi Korporalak.

Espiritualak dira onek.

Lelengoa eztakianari irakastea.

Bigarrena, bearra daukanari Konseju Ona emotea.

Irugarrena, uts egin, edo erratuten dabena, arteztu, edo zuzendutea.

Laugarrena, Injuriak parkatutea.

Bostgarrena, tristea Konsoletea.

Seigarrena geure proximoen miseriak, edo argaltasunak pazienziatan igarotea.

Zazpigarrena ilak gaiti, eta geu persegietan, gaituezanak gaiti Jangoikoari erregututea.

Zazpi Korporalak dira Onek.

Lelengoa, Gexoak, eta presoak, bisitetea.

Bigarrena, Gose danari jaten emotea.

Irugarrena, egarri danari edaten emotea.

Laugarrena, Kautiboak erreskatetea.

Bostgarrena, billosik dagoana Janzitea.

Seigarrena, peregrinoari ostatu emotea.

Zazpigarrena, ilak enterretea.

Ze frutu atera beardogu leziñoe onetarik.

Lelengo gurago izan bizitzea, eta gauza guztiak galdu, pekatu mortalagaz Karidatea baño.

Bigarrena, ikasi amorezko aktoak egiten, eta sarritan egin.

Irugarrena, egin geure bear, Obra, lan, eta egiteko guztiak Jangoikoaren amoregaiti.

Laugarrena, geure proximoa serbidu, egitendogula beragaz obra miserikordiazkoak diñoena.

GRAZIA

Geu geurez, beste baga salba gentekez?

Ezta posible Grazia bagarik.

Zer da Grazia?

Da Jangoikoaren doe, edo izate Jangoikozko bat, egiten dabena gizona Jangoikoaren seme, eta Zeruko erederu.

Zegaz alkanzauko dogu Grazia?

Oraziñoegaz, obra onakaz, Kontriziñoegaz, eta Sakramentuakaz.

Grazia emoten deuskunean, Ze Birtute Jangoikoak emoten deusku?

Iru Birtute Teologalak: Fedea, Esperanza, eta Karidatea. Bai, lau Kardinalak bere: Prudenzia, Justizia, Fortalezeta, eta Tenplanzea. Bai, ta Humildatea, eta Kastidatea bere.

Zeinbat dira Bienabenturanzak?

Zorzi Lelengoa, Zorionekoak espirituz pobre direanak, Zegaiti aena dan Zeruko Erreñua.

Bigarrena, Zorionekoak mansoak; Zegaiti izango direan lurraen jabeak.

Irugarrena, Zorionekoak negar egiten dabena; Zegaiti izango direan konsoladuak.

Laugarrena, Zorionekoak, Justiziaen gose, eta egarri direanak, Zegaiti izango direan aseak.

Bostgarrena, Zorionekoak miserikordiosoak; Zegaiti miserikordia alkanzauko dabena.

Seigarrena, Zorionekoak biotz garbikoak, Zegaiti onek Jangoikoa ikusiko dabena.

Zazpigarrena Zorionekoak bakesoak; Zegaiti onek Jangoikoaren seme izentauko direan.

Zorzigarrena, Zorionekoak Justizia gaiti persegidu direanak, Zegaiti aena dan Zeruko erreñua.

Ze frutu atera beardogu leziñoe onetarik?

Lelengo, emon Jangoikoari eskerrak, aen Majestadeak emon deuskuzan Grazia guztiak gaiti.

Bigarrena, parkaziñoen eskatu, izan ezgarealako orañ giño beraganako fiolak.

Irugarrena, propositu firme bat artu, aurreranzean Kontu geiago egiteko bere inspiraziño, eta abisu Santuai.

PEKATUA

Zeñ da gatx guztietarik andiena?

Pekatu; bada bera da mundu onetan, eta bestean igaroten direan pena, ta trabaju guztien Kausea.

Zelan apartau bear gatzakoz pekatuari?

Pesteari, lupuari, eriotzeari, Inferuari, eta demoniño guztiai baño bere Obetoago, eta lasterrago.

Zeinbat pekatu, jenero dagoz?

Bi. Orijinala, eta Aktuala.

Zer da pekatu Orijinala?

Da pekatu à, Zeñegaz jaioten garean guztiok, eta jatorkun geure lelengo Gurasoetarik.

Zeñzuk dira pekatu orijinalak dakazan gatzak?

Izatea Jangoikoaen arerio, eta demoniñoaen esklabo.

Inklinauak gatzera, eta gauza deungara.

Eta sujeto munduko miseria, eta eriotzara.

Zerda pekatu Aktuala?

Errazoean ezaututera eldu ezkeru, geure guraz egiten doguna.

Zeinbat modutakoa da pekatu Aktuala?

Modu bitakoa. Mortala, eta Beniala.

Zer da pekatu mortala?

Da esatea, egitea, pensetea, edo deseetea Zerbait Jangoikoa en lege Santuaen Kontra gauza grabean.

Zer egiten dau pekatu mortalak ariman?

Kenduten dau grazia, eta irabazi eragiten dau infernua.

Zer da pekatu Beniala?

Da pekatu mortalaen disposiziño, edo presteeta bat.

Nos ezautuko da pekatuamortala, ala beniala dan?

Borondate osoagaz, eta gauza grabean, edo andian danean, izango da mortala. Izango da, barriz Beniala, Borondate osoagaz eztanean, edo gauza txikarreen danean.

Zegaiti deritxo Beniala?

Erraz egin, eta erraz parkatuten dalako.

Zeinbat gauza gaiti parkatuten da?

Bederatzi gaiti Lelengoa, meza enzuna gaiti.

Bigarrena, Komulgetea gaiti.

Irugarrena, Konfesiño jenerala gaiti.

Laugarrena, Obispoen bedeñkaziñoa gaiti.

Bostgarrena, Urbedeñkatua gaiti.

Seigarrena, ogi bedeñkatua gaiti.

Zazpi garrena, Paternosterra esana gaiti.

Zorzigarrena, Sermoea enzutea gaiti.

Bederatzigarrena, bularra joa gaiti Jangoikoari parkaziñoa eskatuten jakola.

Pekatu Kapitalak Zeinbat dira?

Zazpi 1. Soberbia. 2. Abarizia. 3. Luxuria. 4. Ira. 5. Gula. 6. Enbidia. 7. Nagitasuna.

Zazpi Bizio onen kontra dagoz beste zazpi Birtute, eta dira?

1. Lelengoa, Umildatea. 2. Liberaltasuna. 3. Kastidatea. 4. Pazientzia. 5. Tenplanzea. 6. Karidatea. 7. Dilijenzia, edo Jangoikoa Serbietan ferbora.

Zefrntu atera beardogu leziño onetarik?

Lelengo, apartadu Jangoikoa Ofendietako Okasiño guztietarik.

Bigarrena, Konfesau pekatu guztiak, eta aen penitenzia egiazko egin.

KRISTINAUAEN DOTRINEA

Expliketetan dira emen Kredoko Artikuluak.

KREDOA

Kristinauk jakin beardogun guztia, nun arakituko dogu?

Kredoko Artikuluetan.

Nok esan eban Kredoa?

Amabi Apostoluak.

Nor izan zan lelengo Kredoa asi ebana?

San Pedro Apostolua Guztien burua legez

lelengo asi zan, eta esan eban

Sinisetandot Aita Jangoiko guztiz Poderoso Zeruan, eta lurraen Kriadoreagan.

Zer esan gura dau Sinisetandot Jangoikoagan?

Esan gura dau, ze daukadala Ziertuzat, eta guztiz segurutzat, dago-ala Jangoiko egiazko bakar bat.

Jangoikoak banko gorputzaen figurarik guk legez?

Jangoiko dan partez ez, bada da espiritu purua, baia bai Gizona dan partez.

Nos akabanko da Jangoikoa?

Inosbere ez: eztauko Jangoikoak, ez asierarik, ez akaburik.

Zer esan gura dau: Sinisetandot Aiteagan?

Sinistuten dodala, Trinidadeko lelengo personea, dala Aitea.

Semea, eta Espiritu Santua, ezdira guztiz Poderosoak Aitea legez?

Bai Jauna.

Zegaiti esatenda bada, Aitea dala guztiz Poderosoa, eta ez Semea, ez Espiritu Santua?

Zegaiti poderez jagokan Aiteari, Jakituria Semeari, eta Amorea Espiritu Santuari legez.

Jangoikoa Zelanda guztiz Poderosoa?

Bere gura izanagaz beste bagarik, egiten dabelako gura daben guztia.

Zer esan gura dau Zeruaen, eta lurraen Kriadoreagan?

Ezerbere ezerik egin zituzala, Zeruak, lurra, eta gauza guztiak.

Zer entendietan dozu, Zeruak, lurra, eta beste gauza guztiak gaiti? Egin Zituzala ezerbere ezerik, Angeruak, Gizonak, eta Munduan dagozan beste gauza guztiak.

Zerzuk dira Angeruak?

Zeruan Jangoikoa gozetan dagozan Espiritu bienabenturadu batzuk.

Zetako Jangoikoak egin zituzan?

Bera beti alabetako, bere Ministroak legez Elexea gobernetako, eta gizonak gordetako.

Zelan Kriadu eban Jangoikoak Gizona?

Egin eban gorputza lurragaz, eta Kriadu eban Arimea ezer bere ezerik.

Zerda Arimea?

Da Jangoikoak bere anzera eginiko espiritu inos bere il, ez akabauko ezta bat.

Ze estadutan Jangoikoak Kriatu eban lelengo Gizona?

Inozenziako estaduan.

Zelan bada galdu eban estaduan?

Bere desobedentzia gaiti, jana gaiti Jangoikoak eragotzita eukan frutea.

Eta Jangoikoak Zer egin eban pekatu au erredimietako?

Bialdu eban Zerurik lurrera bere semea ilteko afrenta andia gaz Kru-tzean.

Ze frutu atera bear dogu leziñoe onetarik?

Lelelengo, admirau, eta adorau Jangoikoaen grandezak.

Bigarrena, graziak emon egin genduzalako bere imajina, eta anzera.

Irugarrena, Ezautu geure ezerbere eza, eta jaiok gareana pekatuan.

Bigarren Artikulua

San Andresek esan eban

Eta bere seme bakar Jesu-Kristo geure Jaunagan.

Jesus aen izenak, Zer esan gura dau?

Salbadorea, edo libradorea.

Bere eriotzeagaz librau, eta Salbau genduzalako infernurik.

Kristok Zer esan gura dau?

Unjidua, edo Konsagradua: bere Aita Eternoak Unjidu ebalako Errege, eta Sazerdote.

Zer entendietan dozu Semea gaiti?

Trinidadeko bigarren pertsona dala Semea.

Kristinauak Jangoikoaen Semeak dira?

Bai Jauna, adopzino ez, eta graziaz, baia ez naturalezaz.

Zetako esaten deusazu Kristori, geure Jauna?

Bere eriotzeagaz Erredimidu genduzalako.

Ze frutu atera beardogu leziñoe onetarik?

Lelengo, Jesusaen izen Santuari errespeto, eta deboziñoe andi bat euki.

Bigarrena, emon Jangoikoari grazia andiak, bealdu euskulako bere seme maitea.

Irugarrena, Amadu, eta serbidu fielmente Jesu-Kristo geure Jauna; bada bera da geure Maisu eta jabea.

Irugarren Artikulua

Santiago Nagusiak esan eban

Zeñ Sortu zan Espiritu Santu aen obraz ta graziaz: Jaiozan Maria Birjineaganik.

Zer esan guradau, Jesu-Kristo Konzebidu, eta Sortu zala Espiritu Santuaen obraz?

Trinidadeko bigarren pertsona Gizon egin zala Maria Santissimeaen Sabel Birjinalan, gizonaen obra бага, Espiritu Santuaen obraz, zala Señora au Donzella. Semea jaio baño leenago, jaiotzean, eta jaio ezker.

Esan egizu Klaruago: Zeinbat gauza obran Zituizan Espiritu Santuak Enkarnaziñoeke Misterio Santuan?

Lau gauza Jauna: lelengo Maria Santissimeaen entrañetako Odol garbiagaz formau, edo egin eban Jesu-Kristoen Gorputza.

Bigarrena, Kriadu eban Arimea.

Irugarrena, Unidu eban gorputza Arimeagaz.

Laugarrena, Trinidadeko bigarren pertsona juntadu, edo batuzan Gorputz, eta Arima onegaz, eta au izan zan Jangoikoa Gizon egitea.

Ez eben egin obra mirarizko andi au Aiteak, eta semeak bere?

Bai Jauna.

Zegaiti esatenda bada izanzala Espiritu Santuaen obraz, ta graziaz?

Zalako Amorezko obrea, eta Amorea jagoko, edo toketan jako Espiritu Santuari, Aiteari Poderea, eta Semeari Jakituria legez.

Aitea, eta Espiritu Santua Gizon egin zirean?

Ez Jauna, Semea bakarririk.

Zeinbat naturaleza daukaz Kristok?

Bi, bata Jangoikoaena, eta bestea Gizonaena.

Zer esan gura dau, Kristok daukala Jangoikoaen, eta Gizonaen naturaleza?

Esan gura dau, ze dala Jangoikoa, eta bai Gizona bere.

Nosik ona da Jangoiko?

Eternamente, beti; bada Jangoikoak eztauko asierarik.

Nosik ona da Gizon?

Maria Santissimeaen Sabel Birjinalan Sortuzanik ona

Zeinbat entendimentu daukaz Kristok?

Bi, bata Jangoiko dan partez, eta bestea Gizona dan partez.

Zeinbat borondate?

Bi, bata Jangoiko dan partez, eta bestea Gizona dan partez.

Zeinbat persona dauka Kristok?

Persona bat, eta bera Jangoiko dan, partez.

Zeinbat memoria?

Bat, eta bera Gizona dan partez; bada Jangoikoak gauza guztiak daukaz presente, eta bear eztau memoriarik.

Non dago Jesu-Kristo?

Jangoiko dan partez, dago leku guztian, eta Gizona dan partez Zeruan, eta Santissimo Sakramentu altarakoan.

Kristok banko Aitarik, edo Amarik?

Jangoiko dan partez dauko Aita, Zeñdan Aita Eternoa, eta eztauko Amarik, Gizona dan partez eztauko aitarik, ezpada Ama, eta da Maria Santissima, Zeñek erabili eban bere Sabel Birjinalan bedaratziz illabetez, eta egin eban Gabon gabeen Belenen.

Zefrutu atera beardogu leziño onetarik?

Lelengo, Jesus aen jaiotzeagaz deboziño andibat euki.

Bigarrena, Graziak, eta eskerrak emon, geuri deuskun Amore pare bagakoagaiti.

Irugarrena deseau bere pobrezia Santua, eta amau bere umildade, eta inozenzia, prokuretan dogula bere Birtute Santuak imitetea.

Laugarren Artikulua

S. Juanek esan eban

Padezidu eban Ponzio Pilatosen poderen bean, izanzan Kruzifikadua, il, ta enterradua.

Zer igaro eban Jesu-Kristo geure Jaunak bere Pasiño Santuan?

Tristeza, eta larritasun mortala bere ariman, dolore ikaragarriak bere gorputzean, eta eriotza afrentosoa Krutzean.

Jesu-Kristo Jangoiko zan partez, ala Gizon zan partez il zan?

Gizona zan partez.

Zer izan zan Kausea Kristo Krutzean añ afrenta andiagaz ilteko?

Gure pekatuak.

Zer esan guradun, Kristo il zala?

Apartau jakola bere Arimea-Gorputzaganik.

Jangoikotasuna, edo Dibinidadea apartauzan Gorputz, eta Arimeaganik?

Ez Jauna.

Krutzerik eretsita, nun imini eben Jesu-Kristo en Gorputza?

Sepultura barri baten.

Ze frutu atera beardogu leziño onetarik?

Lelengo, gomutau, akordau, eta Konsiderau Sarri Jesu-Kristo en Pasiño Santua.

Bigarrena, meza enzuten gagozanean, ekarri gogora bere bizitza, eta eriotzan gu gaiti igaro zituzan trabajo, pena, eta tormentuak.

Irugarrena, ez itxi bariekurik, Pasiño Santu onen memorian, penitentzia, edo obra on bat egin bagarik.

Laugarrena, Jangoikoan Majestadeak bealduten deuskuzan Kruzeak pazienziagaz igaro.

Bostgarren Artikulua

San Tomasek esan eban

Jatsizan infernuetara, eta irugarren egunean biztuzan il en arterik.

Zer esan gura dan, Jatsi zala infernuetara?

Esan gura dau, ze Jesu-Kristo en Arimea, bere Gorputza ganik apartau ezkerro, jatsi zala Linbora, bere etorrera Santu aen Begira egozan Guraso Santuen Arimak ateraten.

Zer esan gura dau: Irugarren egunean biztuzala il en arterik?

Esan gura dau, ze Pazko egunean bere Arima gloriosoa, eta Gorputza alkarregana juntau zireala, ez geiago ilteko.

Zer egin eban Kristok biztu, edo erresuzitau ezkerro?

Berrogei egunean ibilizan munduan, bere dotrina, eta erresurreziño-
ea Konfirmetarren.

Ze frutu atera bear dogu Leziñoen onetarik?

Lelengo Jesu-Kristoagaz biztutea espiritualmente, biortuten gareala
beragana Osorik.

Bigarrena, Esperanza firmebat euki Jangoikoagan, bizituko direala
geure gorputzak, glorioso Juizioko egunean, bizi bagara orañ Kristinau
onak legez.

Seigarren Artikulua

S.Tiagok esan eban

Igo eban Zeruetara, eta dago jarririk Aita Jangoiko guztiz Podero-
soaren ezkomatati.

Nos igo eban Kristok Zeruetara?

Aszensiñoen egunean: biztuzanik berrogei garren egunean.

Zelan igo eban?

Bere Birtutez; berez.

Zer egiten igo eban Zerura?

Guri ango ateak zabalduten: an gure Abogadua eta bitarteko bere
Aita, Eternoagaz izaten: eta arik Espiritu Santua bealduten.

Zetako esaten dozu dagoala jarririk?

Guri entendietan emoteko, bere glorian daukan atsegina, ta deskansua.

*Eta Zer esan guradan, dagoala Aita Jangoiko guztiz Poderoso en
ezkomatati?*

Daukala beragaz gloria bardina Jangoiko dan partez, eta Gizona dan
partez beste guztiak baño geiago.

Ze frutu atera beardogu leziñoen onetarik?

Lelengo, apartau, ta kendu geure biotzak mundu onetako ondasun
falsoetarik, eta ez kasurik egin, eta ez jaramon emeko alegria, eta jolas
falsoai.

Bigarrena, akordau, eta gomutatu pensetan dogula Sarri Zeruko des-
kansu, eta Santuak an dauken ditxa, ta Zorionean.

Iruigarrena, bizi emen kontuz, galdu eztaigun geure erruz Zeruko
gloria, eta Santuen Konpañia.

Zazpigarren Artikulua

San Felipek esan eban

Arik etorriko da biziak, eta ilak juzgetan.

Nos etorriko da biziak, eta ilak juzgetan?

Munduaen akabuan. Juizioko egun ikaragarriandian.

Zelan etorriko da?

Podere, eta Gloria andiagaz.

Zer egingo dau Jesu-Kristok Juizioko egun andi, terrible, ikaragarri atan?

Munduan egin direan gauza on, ta deunga guztiak agertuko dituz,
guztien aurrean.

Ta Zetako?

Onai emoteko gloria, eta Onrea Angeru, eta Gizon guztien aurrean,
eta deungai, lotsariz, ta Konfusiño ez bete, ta infernuko penea.

Zer esango deutse Jangoikoak onai?

Erdu neure Aitaen bedeñkatuok, erdu munduaen asierarik Zuenzat
dagoan Zeruko erreñua artuten.

Eta Zer esango deutse deungai?

Zoaz madarikatuok nire begien aurretik, zoaz Sekulako infernuko
sutara, Zeñ dagoan prestaurik infernuko demoniño en zat.

Zer izango da Gizonakaz, juizio au egin ezkerro?

Onak joango dira Zerura, eta deungak Ondatuko dira infernua,
non egongo direan erretan eternidade guztian.

Ze frutu atera beardogu leziñoen onetarik?

Lelengo, akordau Sarri, agertuko direala orañ emen egiten doguzan
gauza guztiak, issilak izan arrenbere Juizioko egun ikaragarri onetan.

Bigarrena, ez pekatu rik itxi konfesiñoean esan bagarik, lotsarizkoak; eta andiak izan arren bere; bada guztiak agertuko dira an, munduko, Zeruko, eta infernuko guztien aurrean.

Zorzigarren Artikulua

San Bartolomek esan eban

Sinisetandot Espiritu Santua gan.

Zer esan gura dau artikulu onek?

Espiritu Santua dala Trinitadeko irugarren Personea, zeñegan sinis-tuten dodan.

Nun dago Espiritu Santua?

Leku guztian; baia partikularean dago arima Justoetan.

Zer egiten dau arima Justoetan?

Bere grazian santifiketan dituz, eta lagunduten deutse euren nezesi-dade, ta bear orduetan.

Erregutu bear deitsagu Espiritu Santuari?

Bai Jauna, bada berak lagundu bagarik, ezin alkanzau ginai geure Salbaziñoa.

Zeibat dira Espiritu Santuaen doeak?

Zazpi. Lelengoa Jakituriako Doea. 2. Entendimentuko Doea. 3. Konsejuko Doea. 4. Fortalezako Doea. 5. Zienziako Doea. 6. Piedadeko Doea. 7. Jangoikoaen bildurtasuneko Doea.

Ze frutu atera beardogu leziñoen onetarik?

Lelengo, Eskatu bearduitsagu umildade agaz, etorridella geure ari-mak Konsoletan, Apostolui etorrijakena legez.

Bigarrena, prestau, ta disponidu geure arimak Espiritu Santua ondo errezibietako.

Irugarrena, ez jausi pekatu mortalean, joan ezten geure arimetarik.

Bederatzi Garren Artikulua

San Mateok esan eban

Elexa Santa Katolikea Santuen Komuniñoa.

Zerda Elexea?

Da Kristiñau fiel guztien Kongregaziñoa, Zeñen burua dan Aita Santua.

Nor da Aita Santua?

Da Sumo Pontifize Erromakoa Kristo en Bikario, edo ordeko lurrean, Zeñi gagozan guztiok obligauta obedezieta.

Zeñzuk dira Elexa Santeaen Señaleak?

Izatea: Bat. Santea. Katolikea. Apostolikea.

Zelan da Bat?

Elexa au Konponietandabenak eztankelako fede bat, eta Errelijijiño bat baño.

Zelan da, Santea?

Irakatsi, eta aginduten Daben guztia dalako Santua, eta geure Salba-ziño erako Serbietan dabena.

Zer da, Katolikea?

Dala Unibersala, eta dagoala Zabalduta mundu guztian.

Zetako esatendozu, dala Apostolikea?

Apostoluak izan zirealako, Kristo aurrerengo zala, Elexa onen lelen-go fundamentuak.

Elexa onek irakasten deuskun guztia, da ziertua, eta faltan ezin leiana?

Bai Jauna, Espiritu Santuak gobernetandabelako.

Zer esan gura dau: Santuen Komuniñoak?

Grazian dagozan fiela daukela partea beste en ondasun espirituale-tan gorputz baten mienbroak legez.

Zeñzuk dira ondasun espiritualak?

Sakramentuak, Induljenziak, oraziñoak, eta obra onak.

Bat Salba liteke, Elexa onetan eztagoala?

Ez Jauna, bada Elexa onez Kanpoti eztago federik, eta fedea da geure Salbaziño en fundamentu prinzipala.

Norzuk dira Elexa onen ondasun espiritualetan parterik eztaukenak?

Infielak, Erejeak, eta deskomulgaduak.

Ze frutu atera beardogu leziñoen onetarik?

Lelengo emon grazia andiak Jangoikoaren Majestadeari, Elexa Santa onen mienbro, eta Seme egin gaituzalako.

Bigarrena, Gura dogula bizi, eta il Elexa Santa onen fedean.

Irugarrena, Erregutu Jangoikoari Elexa Santa onez Kanpoti dagozanak gaiti.

Laugarrena, apartau Erejen konbersazinoerik.

Amargarren Artikulua

S. Simonek esan eban

Pekatu en parkaziñoa.

Jesu-Kristok emon eban poderea, pekatuak parkatuteko?

Bai Jauna Lelengo, emon eutsen bere Apostolui, eta gero Obispo, eta Sazerdoteai.

Pekatuak parkatutea ganza andia da?

Potestade geiago, eta andiagoa da, Milagroak egitea baño.

Zetati parkatuten dira pekatuak?

Bautismoko, eta Penitenziako Sakramentuetati.

Ze pekatu parkatuten dau Bautismoak?

Pekatu Orijinal, eta bai beste edozeñ, badauko bere bateatuten danak.

Ze pekatu parkatuten dau Penitenziak?

Bateatu ezkeru eginiko guztiak.

Ze frutu atera beardogu leziñoen onetarik?

Lelengo, Jangoikoari eskerrak emon, bere Elexa Santeari itxi eutsalako poderea, pekatuak parkatuteko.

Bigarrena, Sarri Konfesau, prestetan, eta leenaz disponietan gareala, Sakramentu Santu Penitenziakoa frutuagaz errezibietako.

Amackagarren Artikulua

S. Tadeok esan eban

Aragia en erresurreziñoa.

Zer esan gura dau: Aragiaren erresurreziñoak?

Biztuko gareala guztiok Orañ daukaguzan gorputz, ta arimakaz.

Ze diferentzia egongo da Onen ta deungen artean?

Onen gorputzak egongo dira guztiz ederrak, eta gloriak beterik. Deungenak barriz txito ezañak, eta ikaragarriak.

Nos bizituko dira?

Munduan akabuan.

Ze frutu atera beardogu leziñoen onetarik?

Lelengo, geure gorputzok ez amau añbeste, eta ez beste edertasunik bere, gura badoguz ikusi eder, ta glorioso erresurrezinoeko egunean.

Bigarrena, geure pena, ta trabaju etan konsolau; bada esperetan dogu, biztuko gareala glorioso.

Irugarrena, ez ainbeste pena artu geure adiskide onen eriotzan; bada dakigu, ikusiko doguzala orañdino.

Amabigarren Artikulua

San Matiasek esan eban

Bizitza betikoa.

Zer da: Bizitza betikoa.

Zeruko bienabenturaduen Etsea, ta deskansuko lekua, zeñi deritxon Paradisua.

Zetan dago deskansu, atsegin, eta gloria au?

Jangoikoa arpegiz arpegi ikustean, eta bera beti ametean.

Andiak dira Zeruan Bienabenturaduak gozetan dituezan gloriak?

Infinitamente andiagoak, munduko Erregerik andienak euki dituezan onra, aberatstasun, deskansu, eta atsegin guztiak, baño bere.

Zelangoak dira Jangoikoak, bera ametan daben enzat gordeta daukazan ondasunak?

Añ dira andiak, ze ezin esan lei munduan dagoanek, Zelangoak direan, bada begik eztau inos gauza añ ederrik ikusi, ez belarriak enzun añ dulce, ta admiragarririk; eta ezin gizonaen entendimentuk sekula alkanzau lei, ango gloria, eta atseginak Zelangoak direan.

Nos artean iraungo dabe gloria onek?

Eternamente: Jangoikoa Jangoiko dan artean.

Norzuk joango dira Zerura?

Mandamentu Santuak gorde, ta Jangoiko aen grazian ilten direanak.

Ze frutu atera beardogu leziñoen onetarik?

Lelengo, ez kendu inos gogorik Paradisuko Zorioneko en Etse Zabalau, eta arako Sarritan Zizpuru egin.

Bigarrena, igaro pazienziagaz mundu onetako menos prezio, neke, eta ez eukiak, edo nezesidadeak.

Irugarrena, egin obra onak, ara joateko.

Gizonaen akabuko gauzak.

ERIoTZEA

Zerda Iltea?

Arimea gorputza ganik apartetea.

Nos ilgogara?

Eztakigu, ez nos, ez nun, ez zelan.

Ze estadutan ilgogara?

Ori bere ezta kigu; baia geianean jazo kodana da, ondo bizidana ondo iltea: orregaiti esan doa:

Zelango bizitzera alango eriotzera.

Ondo da prest egotea, eriotzera datorreneko?

Bai; bada geure eriotzan dago, edo geure betiko ditxa, ta Zoriona, edo geure betiko desditxa, ta zorigestoa.

Zer egin beardogu, prest, edo pronto egoteko?

Beardogu egon estadu graziazkoan.

Egin penitencia egiazkoa, eriotzera eldu baño leenago.

Eta iño en gauzatan kargu bagara, artean bakotxari berea emon.

Ze frutu atera beardogu leziñoen onetarik?

Lelengo Sarri pensau eriotzan.

Bigarrena, ez ainbeste estimau, gero auts egin, eta ustelduko direan gorputzonek.

Irugarrena, egin orañ eriotzako orduan gurako genkena.

JUIZIO PARTIKULARA,

EDO BAKOTXENA

Il, ta bertati izango gara juzgaduak?

Bai Jauna.

Zetan?

Geure bizitzako pensamentu, berba, eta obra guztietan.

Zelangoa izango da Juizio au?

Gutziz gogorra, eta ikaragarria, bada Jueza izango da entero arteza, eta Juizio onetan dago geure ditxa, edo desditxa betikoa.

Norzuk izango dira akusadoreak?

Infernuko Demonioak, eta norberen Konziencia.

Zer egin beardogu, Juizio onetan ondo urteteko?

Lelengo, pekatuaganik iges egin.

Bigarrena, obra miserikordiazkoetan ejerzitadu.

Irugarrena, ez proximo en gauzarik juzgadu, geureak baño.

PURGATORIOA

Nora joango da Zure arimea Juzgadu ezkerro?

Eztadu graziazkoan egon bada, eta bere pekatuen Zorra pagauta, joango da Zerura; baia egon bada pekatu mortalean joangoda Infernura.

Eta nos joango da Purgatoriora?

Purgatoriora joango da, estadu graziazkoan ilarrenbere, pagau ezpadau pekatuen zorra.

Zerda Purgatorioa?

Da Suuz beteriko Karzela bat, non dagozan Arimak, pagetan Jangoikoaen justiziari, pena pekatuak gaiti Zor deutsena.

Purgatiora doazan Arimak an egongo dira beti?

Ez Jauna, pagau daienean euren Zorra joango dira Zerura.

Andiak dira Purgatorioko penak?

Añ dira andiak, ze mundu onetako pena, ta trabaju guztiak eztira ezer, aen aldean.

Zelan Sokorridu leiz purgatorioko Arimak?

Altarak bisitauagaz, espezialmente arimea ateratendan eguncan, Orazinoegaz, barauakaz, limosneagaz, il en buldea artuagaz, eta alanbere geiago Mezako Sakrifizio Santuagaz.

Ze frutu atera beardogu leziñoe Onetarik?

Lelengo egitea penitentzia mundu onetan, besterako itxi baga.

Bigarrena, prokurau induljenziak irabaztea.

Irugarrena, ez jausi faltatan txikarrak direala ustearren bere.

Laugarrena, sokorridu, ta alibiau Arima Santak.

JUIZIO UNIBERSALA

Esanda zerdan, Kredoko Zazpigarren Artikuluan 73.

GLORIA

Esanda zerdan, Kredoko Amajibarren Artikuluan 85.

INFERNUA

Zerda Infernua?

Da Karzela, eta leze ilun, ikaragarri bat, lurraen erdian, edo barruan, Jangoikoaen justiziak iminia, suuz, penaz, eta tormentuz beterik, pekatu mortalean il ten direanenzat.

Infernuko pena, ta tormentuak andiak dira?

Añ dira andiak, Ze munduko gatx, pena, trabaju, eta tormentu guztiak bat eginda bere, ango txikarrenagaz eztira konparetakoak.

Zeinbat pena modu dagoz, edo iragoten dira Infernuan?

Pena jenero bi: bata da pena Dañukoa, eta bestea Sentidukoa.

Zerda pena Dañukoa?

Ez ikustea, eta ez esperazarik eukitea, sekula Jangoikoa ekusteko, euren erruz.

Zerda pena Sentidukoa?

Suagaz, eta beste tormentu jeneroakaz, Kondenuak Infernuan igitoten daben penea.

Nos akaban, amaitu, edo gitxituko dira infernuko penak?

Inosbere ez, inosbere ez, inosbere ez, beti, sekula, fin baga, iraungo dabe; eta eztabe Kondenuak instante bateko gustorik inos eukiko.

Zeinbat pekatu mortal gaiti, joatenda infernura?

Pensamentuzko bat da asko, ara joateko, penitentzia egin baga il ten bada.

Ze frutu atera beardogu leziñoe onetarik?

Lelengo, tentaziño deungarik jatorkunean akordau tormentu ikaragarri onekaz.

Bigarrena mundu onetako pena, eta trabajuak igaro pazienziagaz, ez bestean eternamente padezietarren.

Irugarrena, gurago izan milla bidar bizitzea galdu, Ze ez ofendidu Jangoikoa pekatu mortalagaz.

Expliketan dira emen Paternosterra, eta Abe Maria.

PATERNOSTERRA

Oraziño guztietarik Zeñda onena.

Paternosterra.

Zegaiti?

Apostoluak eskatuta, Jesu-Kristok berak esan ebalako.

Zetako esaten deitsazu Jangoikoari Aitagurea?

Berak Kriadu, eta Konserbetan gaituzalako, eta bere Semezate Bautismoan adoptau genduzalako.

Zeñda Paternosterraen lelengo petiziño, edo eskaria?

Santifikadu bedi Zure izena.

Emen eskatuten doguna da, Jangoikoaen izena, izan della ezautua, amadua onradua, eta Serbidua mundu guztian.

Zeñda bigarrena?

Betor Zure erreñua gugana.

Emen Jangoikoari eskatuten deitsagu, egon della, eta erreñau daiala emen geure arimetan graziagaz, eta gero emon deigula bere gloria.

Zeñda irugarrena?

Egin bedi Zure borondatea, Zelan Zeruan, alan lurrean.

Emen eskatutendogu, Jangoikoak emon deigula grazia, bere borondate santua emen egiteko, Zeruan Santuak, eta Angeruak egiten dabena legez.

Zeñda laugarrena?

Emon egiguzu gaur geure eguneango ogia.

Emen eskatuten deitsagu emon deigula gorputzaenzat Mantentua, eta arimarako grazia.

Zeñda bostgarrena?

Parkatu egiguzuz geure Zorrrak geuk geure Zordunai parketan dautseguzan legez.

Emen eskatuten doguna da, parkatu deiguzala Jangoikoak geure falta, eta pekatuak, geuk parkatuten deusteguna legez geuri deungaro, eta gatx egin deuskuenai.

Zeñda seigarrena?

Itxi ezegiguzu jausten tentaziñoen.

Emen eskatuten dogu, librau, eta apartau gaizala Jangoiko geure Jau-nak Demoniñoen tentazino etarik; edo ezpabere, actan ez jausteko emon deigula bere grazia.

Zeñda Zazpigarrena?

Baia libradu gaizuz gatxerik.

Emen eskatuten doguna da, Jangoikoak libradu gaizala, arimako, eta gorputzeko gatx, eta peligru guztietarik.

Akabuan esaten dozun berba Amen Zer esan gura dau?

Alan izan della.

Alkanzauko dogu Jangoikoagantik Paternosterrean eskatuten doguna?

Bai Jauna, eskatuten badogu beardan legez Konbenietan jakuna; eta au umildadeagaz, Konfianzeagaz, biotz garbiagaz, eta perseberanziagaz.

Ze frutu atera beardogu leziño onetarik?

Lelengo ikasi ondo Paternosterraen petiziño bakotzeko esplikazinoea.

Bigarrena, Errezau Deboziñoegaz goxean, eta arratsean, gitxienaz.

Irugarrena, erregutu, ta eskatu Jangoikoari beardoguna, Umildadeagaz, eta Konfianzeagaz.

ABE MARIA

Zetako esatendozu Paternosterraen Urrengo Abe Maria?

Ama Birjina Santissimea bitarteko dala, errazago alkanzau daigun Jangoikoaganik, Paternosterrean eskatu deusaguna.

Nok esan eban Abe Maria?

Angeru San Gabrieleke; Santa Isabelek, eta Elexa Santeak: eta alan gukberre Angeruagaz barri onak emonten deusaguz: Santa Isabelegaz alabetandogu: eta Elexa Santeagaz erregutu, eta eskatuten deusagu.

Zelan obligauko dogu Señora au, gu gaiti Jangoikoari erregutu deion.

Bere deboto izanagaz: imitetan doguzala bere pureza, Umildade, Modestia, eta beste birtuteak.

Ze frutu atera beardogu leziñoe onetarik?

Lelengo, errazau deboziñoe andiagaz iru Abe Maria, goxean, egerdian, eta arratsean bere Konzeziñoe garbiaen erreberenzian.

Bigarrena, ez itxi egunik bere errosario Santua errezaugabarrik.

Irugarrena, euki Konfianza andi bat beragan, dalako pekatarien Ama miserikordiaz bete.

Laugarrena, bere fiesta, eta egun prinzipaletan Konfesau, eta Komulgau.

Expliketean dira emen Amar Mandamentuak, eta bai bost Elexakoak bere.

MANDAMENTU SANTU JANGOIKOEN LEGEKOAK DIRA AMAR

Eta Mandamentu guztiak gorde bear dira?

Bai Jauna; bada bat bakarrik austen bada bere gauza grabean, Eta Konsentimentu osoagaz, egingo da pekatu mortala.

Zeñda lelengo Mandamentua?

Jangoikoa ametea gauza guztien ganean.

Mandamentu onek obligetan gaituz, Jangoikoa bera bakarrik, gorputz, eta arimako erreberenziarik andienagaz, adoretara: fede biziagaz beragan sinistu, ta esperetan dogula.

Zelan Jangoikoa adorauko da?

Gutzizko errespeto, Umildade, deboziñoe, eta Modestia andiagaz.

Egizu Adoraziñoeo akto bat?

Neure Jaun, eta Jangoikoa, adoretan zaitudaz neure Kriadore, ta Salbadore Ona legez: Arren nigaz miserikordia.

Zerda Jangoikoa ametea gauza guztien ganeti?

Gurago izatea bizitzea, eta gauza guztiak galdu, bera ofendidu baño.

Zer eragotzitetan Mandamentu onek?

Sorginkeria, Supestiziñoea, Sakrilejioa, infidelidadea, Jangoiko falsoak adorettea, erejia, desesperaziñoea, eta Jangoikoaen gorrotoa.

Ze frutu atera beardogu leziñoe onetarik?

Lelengo goxean arratsean, eta meza enzutendogunean adoraugau Jangoikoa errespeto eta Umildade andiagaz.

Bigarrena, geure aziñoe guztiak egin Jangoikoaen amoregaiti.

Irugarrena gorde kontu andiagaz mandamentu Santu onek esaten dabena.

Zeñda Bigarrena?

Bere izen Santuagaz ez juramentu banoan egitea.

Mandamentu onek eragotziten dituz Jangoikoaen kontrako juramentu, eta blasfemiak, eta obligetan gaituz Boto, edo promesak kunpletara.

Zerda Juramentu banoan egitea?

Egitea egia baga, justizia baga, eta nezesidade baga, edo bear ez tala.

Jangoikoaen izen Santuagaz?

Jangoikoaen izena, Jesu-Kristoena, Ama Birjina Santissimeaena, Zeruko Santuena, eta bai Kriatura espezialekoena bere.

Zer da Blasfemia?

Jangoikoaen edo beste Santuen kontra, esaten dan berba injurioso bat.

Zer da Botoa?

Da Jangoikoari egiten jakon promes bat, berari agradetan jakon gauzaen baten ganean.

Kunplidu beardoguz Boto, edo promesak?

Bai Jauna, bada da Jangoikoari burla egitea, Ofrezidu, ta ez Kunplietea.

Ze frutu atera beardoguz leziñoe onetarik?

Lelengo, Juramenturik ez egiteko euki Usu, Kostunbre, edo izkunea, esateko bai, edo ez Kristok irakasten deuskuna legez.

Bigarrena, euki errespeto, eta erreberesia andia Jangoikoa en izen Santuari, eta esan Jesus inok juramentu egitendabenean.

Irugarrena, Kunplidu ainbat lasterren, eta beardan legez Jangoikoari, eta bere Santuai prometidu jakena, eta ez egin profesik erraz, ta Konseju bagarik.

Zeñda irugarrena?

Jaiegunak Santifiketea.

Mandamentu onek aginduten deusku, ez bearrik egiteko, eta Jangoikoa serbietan egun a igaroteko.

Zeñzuk dira egin bear ezfirean bearrak?

Gorputza nekatuta egiten direanak: eta Kriaduak, eta Ofizioko jenteak, euren bizitzea igaroteko egin daroezanak.

Nos baita bearra egin lei domeka, eta jaiiegun, bearrik ez egiteko esanta dagozanetan?

Nezesidadea badago bai; baia Orretarako lizenzia eskatu bear da, ezelanbere al-badedi: eta bearra egin arrenbere Meza enzun bearda.

Zer egin bearda Domeka, ta Jaiak Ondo gorde, ta Santifiketako?

Mezara, errosariora ofizio Santuetara, eta Dotrinara Deboziñoe andiagaz asistidu.

Ze pekatu egitendabe guraso, ta Ugazabak, bearra eragiten badentse nezesidade бага, eta mezea enzuten eragozitzen badentse Domeka, ta jai egunetan euren ume, eta Kriadu Kriadai?

Egiten dabe pekatu Mortala, eta bildur izateko da, Jangoikoak mal-dizinoea ezarri eztaian euren familien ganera.

Ze frutu atera beardoguz leziñoe onetarik?

Lelengo, ez bearrik egitea Jai domeketan nezesidade бага.

Bigarrena, igaro eguna Jangoikoa Serbietan piedadeko obra onakaz.

Irugarrena, apartau, eta iges egin pekatuaen okasinoetarik, taberne-tarik, tanbolin, jolas, eta danzatarik; bada aetan Jangoikoa geien ofendietan da.

Zeñda langarrena?

Aita, ta Ama Onretea.

Mandamentu Onek obligetan gaituz gurasoak ametara, Onretara, Obedezietara, eta euren nezesidadetan asistidu, eta Sokorrietara. *Bizj gaitetzan luzaro.*

Norzuk entendietan dozuz besterik gurasozat?

Nagusiago direanak edadean, dignidadean, eta gobernuan. Onek dira Elexetako Pastore, eta Sazerdoteak, Justizietako buruak, Maisuak, Ugazabak, eta beste onelangoak.

Zerda gurasoak ametea?

Desetea, eta gura izatea on guztia, alan arimakoa, Zelan gorputzekoa.

Zer da gurasoak onrete?

Errespetoagaz berba egitea, estimetea, sufrietea, eta euren faltak ixilik eukitea.

Zer da Obedezietea?

Aginduten daben gauzea, justoa, eta beardana bada, arin, eta gustoz egitea.

Zer esan guradun Sokorrieteak?

Euren Zarzan, nezesidade eta geisoetan lagundutea: eta il ditezanean eurak gaiti Jangoikoari erregututea.

Zelan Jangoikoak Kastigetan dituz, euren gurasoak errespeto bagarik, eta deungaro tratetan dituzzan Umeak?

Ezarten deutse bere Maldizinoea, Kondenetan dituz eriotzara, eta Ondatuten dituz infernura.

Ze Obligaziño dauke gurasoak euren Umeakganako?

Emon bear deutse Mantenimentua, azi Jangoikoan bildurtasunean, eta Dotrina Onean, Korrezianoegaz, amoregaz, eta exenplu Onagaz.

Ze frutu atera beardogu leziño onetarik?

Lelengo, Obedezidu geure gurasoai aginduten deuskuen guztian, ez bakarrik bildurra gaiti, ezpada amorea gaiti, eta onerestea gaiti.

Bigarrena, ez inosbere atsakabarik emon.

Irugarrena, Kuidadoa euki eriotza onbat egin da ien

Zeñda bostgarrena?

Ez inor iltea.

Mandamentu onek agindutendau geure proximoari, ez gatzik egitea, ez iltea, ez eskurik egozte, ez berba deungarik esatea, ez odiorik, ez bengetako deseorik eukitea, eta ez eskandalurik emotea.

Zer da eskandalua?

Berba, edo aziño deungenbat, zeñegaz emoten jakon okasiño ta motiboa geure proximoari pekatuan jausteko.

Zetara obligetan gaituz Mandamentu onek?

Geure proximoa Serbidu, eta ametara, geure buruak legez; eta berbea, ta agurra ez Ukatutera.

Ze frutu atera beardogu leziño onetarik?

Lelengo, geure proximoa amau, ta tratau dulzureagaz.

Bigarrena, apartau auzi, ta kerelletarik, eta deungen Konbersaziño, eta Konpaniarik.

Irugarrena, Kolorea datorrenean ixilik egon, eta igaro pazienziagaz proximoen falta, ta injuriak.

Laugarrena, deungaro egina, ez deungaro agaz pagau.

Zeñda seigarrena?

Aragizko pekatuak ez egitea.

Mandamentu onek eragotzitendituz pensamentuz, berbaz, eta obrazko pekatu loi guztiak: eta bai pureziaen, eta Kastidadean Kontrako bizio, eta indezenziak.

Zeñzuk dira Orrek?

Jan, edo edan larregi egitea, edo ase beteak, Komediak, pintura, ta Soñeko indezenteak.

Ze gauza da persona Kasto, eta garbi bat?

Da Angeru bat lurrean, eta Jesusa en esposoa.

Zer egin bear dogu, Kasto, eta garbi izateko?

Lelengo, euki Modestia andi bat begietan, Soñean, ta Ukututean.

Bigarrena, bota ainbat lasterren Kastidadean Kontrako tentaziñoak.

Irugarrena, erregutu Jangoikoari garbi, eta Kasto izateko.

Laugarrena, euki deboziño andia Ama Birjina Santissimean Konzeziño garbiagaz, eta San Josepegaz.

Ze frutu atera beardogu leziño onetarik?

Lelengo, ez pensau, ez esan, ez enzun, eta ez ekusi Kastidadean Kontrako gauzarik.

Bigarrena, al-eginagaz apartau Konpañia, eta lagun deungak ganik.

Irugarrena, Konfesau, eta Komulgau sarri: eta iragarri Konfesoari bere pekatu, tentaziño, eta inklinaziñoak.

Zeñda Zazpigarrena?

Ez Ostutea.

Mandamentu onek agindutendau, ez kenduteko, ez eukiteko, eta ez deseetako inoen gauzarik, jabeaen borondatean Kontra.

Norzuk dagoz obliganta, bakotxari berea biortuten?

Inoen gauzea daukenak, eta bai lapurrean, eta proximoan Kontrako dañuen baten parte izan direanak bere.

Askoda esatea Konfesoareari, ostu dabela, edo Zerbait daukala jabearen borondatearen Kontra?

Ezta asko esatea, biortuten ezpadeutso ainbat lasterren.

Mandamentu au ondo gordetako, asko da, inori ez ezer ostutea, eta inoen gauzarik ez eukitea?

Ezta asko: Noberak daukanerik bere emon beardau, Sokorrietako nezesidadean dagozan pobreak.

Ze frutu atera beardogu leziñoe onetarik?

Lelengo, artu Odio mortal bat abariziari, eta Kontentau Jangoikoak emoten dabenagaz.

Bigarrena, inoen gauzagaz, ez Kargurik euki.

Irugarrena, emon bakotxari berea bertati, edo ainbat lasterren.

Zeñda Zorzigarrena?

Testimonio falsorik, ez ezartea, eta guzurrik ez esatea.

Mandamentu Onek agindutendau, ez inori falsotestimoniorik eregi, ez egozteko, ez guzurrik esateko, ez murmuretako, ez erraz proximoen Kontra jusgetako.

Zer da guzurra?

Gogoaz bestera gauzea esatea.

Inos guzurrik esan bearda?

Ez Jauna; bada da guzurra Jangoikoaen Kontra; eta Kastigau daroa aen Majestadeak mundu onetan bere gatx, eta trabaju ikaragarriakaz.

Zer da murmuraziñoea?

Esatea deungaro proximoa gaiti, bera aurrean eztagoala.

Obligaziñoeirik bago, proximoari famea biortuteko?

Bai Jauna, eta ainbagarik ezin Salba liteke.

Zer egin bearda, inor murmuretan dagoanean?

Eragotzi albadagi, ezpabere beste Konbersaziñoe bat atera, edo joan arik.

Ze diferenzia dago murmuretan dabena ganik, gustoz enzuten dabena gana?

Batak dauko Demoniñoa miñean, eta besteak belarrian.

Zer da juizio temerarioa: edo erraz proximoen Kontra Juzgetea?

Errazoa bagarik proximoen Kontra egitendan juizio deungea.

Ze frutu atera beardogu leziñoe onetarik?

Lelengo, ez sekula inori guzurrik ez ino gaiti deungarorik esan.

Bigarrena, berba egin proximoa gaiti geuk gura geunkean legez, berak geugaiti egin leian.

Zeñda Bederatzigarren mandamentua?

Proximoen emazterik ez deseetea.

Mandamentu Onek eragotziten dituz purezean, eta Kastidadean Kontrako pensamentu eta deseo loiak.

Zeñda Amargarrena.

Besten Ondasunik ez deseetea.

Mandamentu Onek eragotzitendau inoen bidebagako azienden deseoa, eta bai Ondasun larregi gura izatea bere.

ELEXA AMA SANTAKO MANDAMENTUAK DIRA BOST

Lelengoa Domeka, eta Jaiegunetan meza Oso bat enzutea.

Mandamentu Onek aginduten deusku, Meza enzutera deboziñoe, errespeto, eta atenziñoe andiagaz Domeka guztietan, eta bai astebarruko jaietan bere.

Zeñda Jangoikoari Ofrezidu al-leion gauzarik andiena?

Da mezako Sakrifizio Santua, Zeñetan ofrezietan jakon Aita Eternoari Jesu-Kristo Jangoiko, eta Gizon egiazkoa, ogia en, eta ardaoa en irudi, edo azidenten azpian.

Zetako ofrezietan jako Sakrifizio Santu au?

Lelengo, emoterren Jangoikoari, geure Jaun Soberanuari legez zor jakon onrea.

Bigarrena, eskatuterran geure pekatuen parkaziñoea, eta Osteranzean beardogun guztia.

Irugarrena, eskerrak emoterren egin deuskuzan mesedeak gaiti.

Nok ofrezietan dau Sakrifizio au?

Jesu-Kristo geure Erredentoreak Sazerdoteagaz batera, eta Mezara asistietan daben fielak.

Zelan meza enzun bearda?

Atenziño, errespeto, eta Debozinoe andiagaz.

Zer esan lei, meza esatendan artean eta Elexan errespeto бага dagozanak gaiti?

Onelango fede bagako Kristinauak, eztabela Jangoikoaen esku Santuerarik gauza onik izango, eta bildur izateko da bere maldizinoea etorri ezten euren ganera; añ Kasu gitxi egiten dabelako Jesu-Kristo geure Erredentoreaen bizitza, Eriotza, eta Pasinoe Santuko misterio andiakaz: Zorigestoko onek dagoz Jangoikoaen eskurik itxita legez, eta jentilak baño bere itsuago; bada Onek ikusiko balebe Kristinau askok Elexan egoteko daukeen modua espantau, eta arrituko litzatekez.

Ze gauza on alkanzetan dabe beardan legez Mezea enzuten dabenak?

Lelengo Jesu-Kristo geure Jaunak errepartietan deutsez bere Pasiño Santuko merezimentuak.

Bigarrena, emoten deutse grazia alkanzetako Aita Eternoa ganik eskatuten dabena.

Irugarrena, dauko kuidado espeziala libretako egun atako gatx, eta desgrazietarik.

Ze frutu atera beardogu leziño onetarik?

Lelengo, ainbat Sarrien Meza enzun, Jangoikoak ezarri deigun bere bendizinoe Santua.

Bigarrena, egon elexan errespeto, eta modu andiagaz; bada alan emongo deusku Jangoikoak eskatuten doguna.

Zeñda bigarrena?

Urtean beñ edolabere Konfesetea, edo lenago eriotzako peligrurik bada, edo Komulgauko bada.

Penitziako Sakramentuan dago Zerdan Konfesinoea an ikusi bedi. 137.

Zeñda Irugarrena?

Pazko Erresurreziño koetan Komulgetea.

Ikusi bedi Sakramentu Komuninoekoa. 149.

Zeñda Langarrena?

Elexa Santeak aginduten dabenean barau egitea.

Mandamentu onek aginduten dau barau egiteko, Koarta tenporetan, Bijilietan, eta Garizuma guztian, Eta Ez aragirik jateko barikuetan.

Norzuk dagozan obligauta, barau egiten, eta norzuk ez, Ori Kura Jaunak esando dabe, eta bai norzuk aragia jango daben bere.

Zeñda bostgarrena?

Amarrenak, eta primiziak ondo pagetea.

Zelan pagau bear dira Amarrenak?

Emoten dala, arzendan legez, Onerik Ona, adinonerik adin Ona, eta Txarrerik txarra, Kunpliduko bada mandamentu onek esaten dabenagaz.

Ze frutu atera beardogu leziño onetarik?

Lelengo euki errespeto andia Elexa Santeak aginduten dituzan gauza guztiakaz.

Bigarrena, Mandamentu Santu onek aginduten dabena egin amoreagaz, eta Obedenzia itsuagaz.

Expliketetan dira emen Sakramentu Santuak.

SAKRAMENTUAK

Ze gauza dira Sakramentuak?

Dira Jesu-Kristo geure Jaunak emon niko señale batzuk aen medioz emoteko guri grazia, eta Birtuteak.

BAUTISMOA

Zer da Bautismoa?

Da Jesu-Kristok eginiko Sakramentu bat, Zeñek kenduten daben pekatu Orijinala, eta besterik badago bere. eta egiten gaituz Kristinau, eta Jangoikoaren seme.

Zer da, Kristinaua?

Bateaturik dagoana:

Jesu-Kristo en fede Santuan sinistuten dabena, eta ofrezidurik daukana, bizi izatera bere exenplu, eta Dotrina Santuagaz batera, edo Konforme.

Zeñda Kristinauaen señaleara?

Krutze santea.

Zegaiti?

Dalako Kristo Kruzifikaduaen figura, Zeñetan erredimidu genduzan.

Señale au nos egin beardogun?

Bearren bat asten dogun guztian, tentaziño, edo peligruen baten ikusten gareanean, etserik urtetan dogunean, Elexan Sarzen gareanean, jaten goazanean, eta Oera etxuten gareanean.

Krutzea en Señaleara, Zer errepresentetan dau?

Trinidad Santissimoko, eta geure Erredenzinoeko misterioak.

Zelan Trinitadeko misterioa?

Krutzea egiten dogunean, iru personak izentauagaz.

Zelan erredenzinoeko misterioa?

Krutzea eginagaz; bada an erredimidu genduzan ilten zala gugaiti.

Bateatuten danari Zetako Saizerdoteak egiten dentso Krutzea bekokian, eta bularrean?

Bekokian lotsatu ezten Kristinau izateagaz: bularrean barriz Krutzea amau daian.

Bautismoa bada Salba liteke?

Ez Jauna, eta bateatu bada ilten direan Señak Doaz linbora, eta ezta-be ikusiko inos Jangoikoaren arpegia.

Bateatuteko Zer egin bear da?

Ura artu, eta ezarri bateatuten dan personean parte prinzipal en batera esaten dala, Ura egotzen jakanean. *Nik bateatuten Zaitudaiz Aitea en, eta Semea en, eta Espiritu Santua en izenean Amen.*

Edozeñek bateatu lei?

Bai Jauna, nezesidadea badago.

Zetara Obligetan gaituz Bautismoak?

Satanas en ponpa, eta Obra kaz errenunzietara.

Zeñzuk dira Satanas en ponpa, eta obrak?

Munduko banidade, eta pekatuak.

Ze frutu atera beardogun leziño Onetarik?

Lelengo, Jangoikoari esker andiak emon, bere Bautismo Santua dala mediante, egin gaituzalako Kristinau.

Bigarrena, bateatu giñeanean egin genduzan promesak barriztau.

Irugarrena, emon berbea aurreranzean bizi izateko bera Serbietan, orretako errenunzietan doguzala munduko ponpa, eta banidadeak.

KONFIRMAZIÑOEA

Zetako da Sakramentu Santu Konfirmaziñoeko?

Bautismoan artu genduan fedea, firme iminteko.

Konfirmant bada Salba liteke?

Bai Jauna.

Konfirmaziñoeko Sakramentua artu lei Sarritan?

Ez beñ baño; bada ezta galduten beñ ariman iminten daben Señaleara.

Konfirmanta dagoan, ze obligaziño dauko?

Lelengo, beardituz igaro, eta sufridu paziencia, eta biotz onagaz Jangoikoa en bide Santuan, aurkitu, eta topetan direan enbarazu, eta difikultadeak.

Bigarrena, egin beardituz lotsa, ez bildur bada Kristinau egiakzko batek egin daroazan gauzak.

Ze frutu atera beardogun leziño onetarik?

Lelengo, ikasi ondo Sakramentu Santu onen obligazinoeak.

Bigarrena; errezipidu eztabenak, prestau leenaz, beardan legez errezipietako.

PENITENZIA

Zetako da Sakramentu Santu Penitentiakoa?

Bateatu ezkerro eginiko pekatuak parkatuteko.

Guztiz da bearra konfesetea Salbetakoa?

Salbauko bada beardituz konfesau bere pekatuak, edo euki gogoa konfesetako aldagianean,

Zeinbat gauza beardira konfesiñoe Ona egiteko?

Bost. 1. Examinea. 2. Dolorea. 3. Propositua. 4. Konfesetea. 5. Satisfazinoea.

EXAMINA KONZIENZIAKO

Zerda Examinea?

Pekatuak memoriara ekartea.

Zelan egingo da examinea?

Lelengo, Jangoikoaen Majestadeari eskatu humildadea gaz, emon deiola grazia, eta argia bere pekatuak idoro, eta ezaututeko, eta aen damu egiazkoa.

Bigarrena, Atera kontua Jangoikoa en legeko Mandamentuetati, eta bost Elexakoetati, ze mandamentuen kontra egindaben pekatu, eta zeinbat bidar, pensamentuz, berbaz, eta obraz, norberen eta besten estadu, eta obligazinoeakaz konforme, eta errazago egiteko akordau, edo gogoratu nondi ibili, eta non egon dan nogaz tratau daben, eta ze inklinazinoe oidaben. Onetako iminten dabela negozio andi baten imini oi dan kontua, eta ardurea.

Konfesiñoe jenerala, nai partikulara egiteko modu erraza dauko iminita euskeraz Aita Agustin Kardaberaz Mistonista zeloso, eta Jakitunak bere exersiziñoetako liburu ederrean.

DOLOREA

Zer da dolorea?

Eukitea damua Jangoikoa ofendidu dabelako.

Zeinbat modutakoa da dolorea?

Modu bitakoa Kontriziñoea, eta atriziñoea.

Zerda kontriziñoea?

Eukitea damua Jangoikoa ofendidu dabelako, izanik nor dan.

Zer da Atriziñoea?

Eukitea Damua Jangoikoa ofendidu dabelako, pekatua en ezañtasuna gaiti, edo pekatua dala medio galdu dituzalako zeruko gloriak, eta irabazi infernuko penak.

Damu, edo Dolore onetarik onena zeñ da?

Kontrizinoea da askoz ohea Atriziñoea baño; Zegaitize Akto Kontrizinoeko egiazkoa egiten dabena, bertati gelditutenda Jangoikoa en grazian; baia ez atrizinoea egiten dabena Konfesetan eztaba. Eta orregaiti pekatu mortalean dagozan bi bata kontriziñoeagaz, eta bestea Atriziñoeagaz ilgo balira konfesau бага, Kontriziñoea daukana salbauko litzateke, eta Atrizinoea daukana kondenau.

Asko da Akto Kontrizinoekoa aogaz esatea?

Ez Jauna, barruko, eta biotzeko dolore, eta Damua euki bearda, izango bada egiazkoa.

Pekatuena Damua artuteko, zer ekarri bear dogu gogora?

Lelengo Jangoiko Majestade infinitoaren ontasun pare bagakoa, zeñ menospreziau, eta ofendidu dogun.

Bigarrena, aen Majestadeak egin deuskuzan mesede eta benefizio andiak.

Irugarrena, Jesu-Kristo geure Jauna en Pasiñoeoko pena, eta trabajuak.

Laugarrena, infernuko pena betikoen konsideraziñoea.

Bostgarrena, pekatua en ezañtasuna.

Zerda Propositua?

Da biotzeko gogo, edo determinaziñoe firme bat, ez geiago pekatu-rik egiteko, eta pekatuen okasinoerik apartetako.

Pekatu egiteko bide, edo okasinoerik apartetan eztanak, aldaiala, beardan propositu egiazkoa banko?

Ez Jauna, uste izan arrenbere aukala, eztauko.

KONFESINOEA

Zer da Konfesiñoea?

Esatea Sazerdoteari bere pekatu guztiak bat bere itxi baga Umilda-deagaz, Doloreagaz, eta garbiro, euren Zirkunstantzia guztiakaz.

Konfesino ean inor izentau bear da?

Ez Jauna; bada ezta ori norbera akusetea, ezpada besten pekatuak agertutea.

Pekatu benialak Konfesau bear dira?

Ondo da Konfesetea, baia eztago ligazinoerik.

Pekatu mortal bat, edogeiago Konfesetea aztuten baiako, Orregaiti Konfesinoea Ona izango da?

Bai Jauna bere erruz ezpada; baia eukiko dau Obligaziñoa, esateko Urren Konfesetara Doeanean.

Pekatu Mortal en bat lotsaz Konfesau bagarik itxiten dabena Salba liteke beste penitenzienbat, edo Obra Onen bat eginagaz?

Ezin Salba liteke Santu guztiak baño penitenzia geiago eginta bere.

Lotsa andiko, eta ikaragarriazko pekatuz beterik Kristinau bat balego, eukiko leuke erremedioa Erromara joan baga?

Bai Jauna, bere errian edoZeinbere Konfesorek emongo deutso guz-tien parkaziñoa.

Konfesoreak Konfesinoetan enzuniko gauzea inori esan leio: edo Salatu lei penitentea Inkisiziño era?

Ezin inori ezer esan leio, bizirik erreko balebe bere.

Beraz eztago atxakiarte, pekatuak Konfesau baga isteko?

Ez Jauna, ta Ondo Konfesetan ezтана bere erruz, Kondenauko da erremedio bagarik.

Konfesetara Orduan, Zer egin bear da?

Jarri belauniko Sazerdotea en oñetan, Umildade, ta modu andiagaz, Zeñatu, ta esan Konfesiñoa. Ni bekatariu & K. eta esan bere pekatu guztiak bat bere itxi bagarik.

Pekatuak Konfesau ezkeru, Zer egin bear da?

Enzun, ta aditu atenziñoa gaz Konfesoreak emoten dituzan Konsejuak, eta egin Akto Kontrizino ekoa.

Konfesorea en Oñetarik jagi ezkeru Zer egin bear da?

Lelengo, erretirau leku On batera; Jangoikoari graziak emoten, bere pekatuak parkatu deutzazalako.

Bigarrena, barriaztu, Konfesiñoan, eta leenago egindituzan proposituak.

Irugarrena, Konfesoreak emon deutzazan Konsejuak gogoratu. Eta penitenzia egiazkoa egin.

Ze frutu atera beardogu leziño onetarik?

Lelengo Examinau Konzianzia, eta begiratu ondo, ea leenagoko Konfesiñoak onak izan ete direan.

Bigarrena, Onak izan ezpadira barriaztu, edo Konfesiño jeneral bat egin.

Irugarrena, esan Konfesoreari bere pekatu guztiak, Umildadeagaz, Osorik, laster, eta erretorika baga.

SATISFAZIÑOEA

Zer da satisfaziñoa?

Pagetea penitenziako Obra kaz pekatuak gaiti Zordan penea.

Zetan dago satisfaziño au?

Konfesoreak emoniko penitenzia artu, ta Ondo Kunplietean.

Penitentzia artuten dabenak Kunplietako gogoagaz, egiten dau Konfesinoe Ona, gero Kunplietan ezpadan?

Bai Jauna; baia Kunplidu bagarik itxi eban penitentzia, andia edo grabea bazan egingo dau pekatu mortala; eta bearko dau Konfesau Urrengo Konfesinoean.

Ze frutu atera bear dogu leziñoen onetarik?

Lelengo Konfesinoean ezarririko penitentzia Kunplidu ainbat lasterren.

Bigarrena, azaz ganeti bere, artu norberak beste penitentziaen bat, aplaketako Jangoikoaen aserrea, eta pekatuak gaiti obeto satisfazietako.

KOMUNIÑOEA

Zer dago altarako Sakramentu Santuan?

Dago Jesu-Kristo Jangoiko, ta Gizon egiazkoa, zeruan dagoana legez.

Zer dago Ostian Konsagradu baño leenago?

Ogi puskabat.

Eta Zerdago Konsagradu ezkerro?

Dago Jesu Kristoen gorputza, bizirik, eta bat eginik, edo unidurik Jangoikoen semea en personeagaz, dago odola bere, arimea, Jangoikotasuna, eta Trinitadeko iru personak.

Zer dago Kalizian Konsagradu baño leenago?

Ardaoa ur puskatxu bateagaz.

Eta Konsagradu ezkerro zerdago?

Jesu Kristoen odola, eta dagoana legez bat eginik Gorputzagaz, dago Gorputza bere, Arimea, Jangoikotasuna, eta iru Personak.

Nos iminten da Jesu Kristo Ostian, eta Kalizian?

Sazerdoteak Mezatan berba Konsagrazinoekoak esaten dituzanean.

Eta berba mirarizke Onak esan ezkerro, bago Ostian Ogirik, edo Kalizian ardaorik?

Ez Jauna; bada len ogi Zana egiten da Kristo en Gorpuz: eta len ardaoa Zana Kristo en odol, eta eztago Ostian ogirik, ez Kalizan ardaorik, Ogia en eta ardaoaen irudia baño.

Sazerdoteak Ostia erdi bi egiten dabenean, erdiratuten da Kristo?

Ez Jauna; bada añ osorik dago alde batean, Zeñ bestean, eta bardin Ostia Txikarrean, nai Ostiaen parte rik Txikarrean, Zeñ andian.

Pekatu mortalean Komulgetan danak errezibietan dau Kristo?

Bai Jauna, baia deun.

Ze pekatu egiten dau alan Komulgetan danak?

Judasen pekatua; Sakrilejio ikaragarri bat; bada jaten, eta irunsiten dau Jangoikoa en Juizioa.

Nos egin eban Jesu-Kristok Sakramentu Santu au?

Egen Sartu gabeen bere Apostoluen aurrean.

Zetako?

Izateko geure arimen mantenimentua: eta adoraugengian Sakramentu Santu onetan.

Zer dan Mezea Elexako Lelengo mandamentuan esan da.

Ondo Komulgetako Zer bearda?

Lelengo, Zer errezibietan dan jakitea.

Bigarrena, barau naturalean egotea.

Irugarrena, Jangoikoaen grazian egotea.

Zer da barau naturala?

Samati estamangura ezerbere ez igarotea, gaberdiko amabietarik, eta Komulgau artera.

Zelan joan bear da Komulgetara?

Umildade, Konfianza eta debozinoe andiagaz.

Zelan egingo dozu Umildadeko Akto bat Komulgetara Zoazanean?

Neure Jesus Ona, sinisetandot firmemente Zagozala Sakramentu Santu adora garri Onetan, adoretan zaitudaz neure biotzeko erreberenzia, eta Umildade guztiagaz.

Egizu Umildadeko, eta konfianzako Akto bat?

Neure Jesus maitea, Zeure Oñetan etxunik, Konfesetan dot, ez nasala digno Zeure Majestadea errezibietako; baia alanbere daukat Konfianza andi bat, emongo deustazula Zeure grazia. *Zer egin bear da Komulgau ezkerro?*

Lelengo adarau geure gorputzetan dagoan Jaun andi au.

Bigarrena, emon grazia, egin deuskuzan mesedeak gaiti.

Irugarrena, fabore, ta mesedeak eskatu.

Laugarrena geu garean legez, sentidu, eta potentzia guztiakaz bere eskuetan Ofrezidu.

Komulgau ezkerro egizuz lau akto Onek?

Neure Jaun Soberanua! nik adoretan Zaitudaz Angeru, eta Santu guztiakaz: nik ezaututen Zaitudaz neure Jangoiko, eta Salbadore zat, eta eztot gura bizi aurreranzean Zeu bagarik.

Neure Jangoiko Maitea! Zer emon al-neizu nik Zuri, egin deustazun mesede, eta benefizio andi Onegaiti! biziko naz onik aurrera ezauturik Zeure fabore, ta benefizio andiak.

Neure Jesus miseriakordiosoa, parkatu egidazuz neure kulpa eta pekatuak, eta ez egizu permitidu Zeuganik ni apartetea, bete egizu neure arimea, Zeure graziaz eta gorde nagizu gatx guztietari.

Neure Jesus amablea! Ofrezietan deustudaz neure pensamentu, berba, obra, eta aziñoe guztiak, neure biotza, arimea eta gorputza: ara emen neu guztiau Zeurea, artu nagizu, Salba nagizu; bada eztaukat beste deseorik ezpada Zeure izatea Zeu ametea, eta Zeu serbietea sekula beti Amen.

Jangoikoari grazia emon ezkerro zer egin bearda?

Biotzeko gogo, edo erresoluzinoe firmebat atera, bere defekto, edo faltarik prinzipalenak emendetako: bere bizio prinzipal, edo agintariari gerra egiteko: bizitza barribat asiteko, eta bizitza barri atan irauteko.

OLEAZIÑOEA

Zetako da Sakramentu Santu Oleaziñoekoa?

Iru gauzatak.

Lelengo bizitza geisto igarora en errastu ta sustraiak kenzeko.

Bigarrena, arimeari indarra emoteko demoniñoen tentaziñoen kontra.

Irugarrena, gorputzari osasuna emoteko konbenietan bada.

Oleaziñoea artu bagarik salba liteke?

Bai Jauna; baia geiso peligruzkoa daukala, itxi balei menosprezioz, egingo leuke pekatu mortala.

Zetako Sazerdoteak orio Santuagaz igorzi edo unjietan deustaz geisoari begiak, belarriak, suurra, aoa, eskuak, eta oñak?

Bere sentidu guztiakaz egin dituzan pekatu guztien parkaziñoea, Jangoikoa ganik alkanzetako.

Ze disposiziño bearda Sakramentu Santu au errezibietako?

Lelengo, ezelanbere albatedi bearda konfesau.

Bigarrena, deseau, eta eskatu atarako badago.

Irugarrena, errezibidu bere pekatuen damuagaz, fede biziagaz, konfianza Osoagaz, iminten dabela bere burua Jangoikoa en eskuetan.

Laugarrena, Sazerdoteak unzinoeak egiten dituzan artean, gesoak bere akto kontrizinoekoa egin, sentidu bakotxagaz egindituzan pekatuen parkazinoea alkanzetako.

Ze frutu atera beardogu leziño onetarik?

Lelengo, ez egon agoniñakoa jo artean begira, Sakramentu au errezibietako.

Bigarrena, prokurau, gesoai denporaz emon dakien.

Irugarrena, gesoa peligruzkoa danean inok esan bagarik noberak eskatu.

ORDEA

Zetako da Sakramentu Santu Ordeakoa?

Ordenduteko, eta Konsagretako Elexako ministro dignoak, Zelan direan Sazerdoteak, Diakonoak, eta besteak.

MATRIMONIOA

Zetako da Sakramentu Santu Matrimoniokoa?

Ezkonduteko, eta ezkonduai grazia emoteko, bakean bizi ditezan, eta seme alabak Zerurako azi daiezan.

Grazia geiago emoten dau?

Bai Jauna, eroan eragiten dituz pazienziatan estadu Onek berez dakazan difikultade, eta trabajuak, eta fidelidadea gordetako.

Zelan disponidu bear da, Sakramentu au errezihibitako?

Lelengo, itundu, edo Konsutau bere Konfesoaregaz, eta gurasoakaz eta begiratu Ondo, estadu a Konbenietan bajako, edo jagokanez.

Bigarrena, Jangoikoaen grazian egon: eta prestau leenaz oraziño egaz barauagaz; eta limosneagaz.

Irugarrena, ez permitidu ezkonzetan Oidirean bulla, danza, eta jan edanak.

Laugarrena, ikasi leenago ezkonduen obligazinoeak, eta euki intenzinoe garbi bat, Jangoikoa emoten daben frutua Zerurako aziteko.

Ze frutu atera beardogu leziño onetarik?

Lelengo, tratau Matrimoniao errespetoagaz, dalako Jesu-Kristok eginiko Sakramentua.

Bigarrena, ez ezkondu ezpadagoz bear direan disposizinoeak.

Irugarrena, bizi Kristinau onak legez Jangoikoaen bildurtasunean, Katidade, bake, uniño, amore, pazienza, eta fidelidade Sakramentu Santu onek aginduten dabenean.

Kalaorra, eta Kalzadako Obispo Jaun Don Andres Porras, eta Temes ek agindurik deutse bere Obispanko Kura Jaun guztiai, esplika dauazala Elexan ezkonzako inpedimentu onek edolabere illean beñ.

ONESTIDADEKO AIDETASUNA

Onestidadeko aidetasun au dator ezkonzako berbea emonetati, eta alan persona batek emoten badeutso beste bati ezkonzeko berbea, egiten da aide, edo senide persona aen aide ta senideakaz lelengo gradu, edo oñean; eta alan gizon batek emon badeutso ezkonzeko berbea andra bati ezin ezkondu leite andra onen aizteagaz, ez Amagaz, eta ez alabeagaz

bere. Eta lomesmo, ezin ezkonduko da andra au gizon onen anajeagaz, ez aitagaz, ez semea gaz; bada onek dira lelengo oñekoak eta ezkonzen badi-ra dispensa baga, eztau ezkonzeak balio, ta biziko dira pekatu mortalean.

KOÑATEZEA

Seigarren mandamentua en kontra aragizko pekatu obrakotati datorren aidetasuna, edo koñatezea elduten da bigarren oñera eta alan gizon batek euki badau zer egin (obrazkoa) andra, edo neskatilla bategaz, ezin ezkondu leite neskatilla, edo andra onen amagaz, ez aizteagaz, ez alabeagaz, ez lengusineagaz ez izekoagaz, eta ez lobeagaz bere, eta ezkonzen bada lelengo, edo bigarren oñekogaz eztau ezkonzeak balio.

Alargun bat ezkondu leite bere emazte, edo senar difuntua en aide, edo senideen bategaz?

Senitasuna elduten bada laugarren gradu giño ezin ezkondu leiteke, bada dauke Koñatezea, eta au elduten da (ezkonzea ona izanik) Laugarren oñera.

Guztiak dakiena da barriz ezin ezkondu leitezana persona bi alkarregaz, dispensa baga, badira biak senide karnalak laugarren oñean; eta ezkonduko balira dispensa baga, uste onagaz izan arren bere, ez leuke ezkonzeak balioko.

Norbait ezkonduko baliz, ezkonzeko berbea emonda deutan amagaz, edo aizteagaz, edo alabeagaz; edo bai berak pekatu egin daben personea en bigarren oñeko, edo gradukogaz (uste onagaz) ezkonzea ona izango lizateke?

Ez Jauna; bada noberak ondo ezkonzen dala uste izan arren bere, eztau uste onak ezkonzako inpedimentua kenzen. Egia da uste onagaz ezkonzen danak pekatu egiten eztabena; bai ezkonzeak eztau balio. Eta orretarako itundu, edo konsultau bear dau, alangorik jazo jakonak, Konfessore jakitun prudente bategaz.

Beste inpedimentuak eztera emen iminten, eta onek bere esplikaiko dituez klaruago Kura Jaunak; bada da guztiz bearra, onek ondo jakitea, eta Elexan guztiai klaru esatea.

JESU-KRISTO GEURE JAUNA EN PASINOEKO

MISTERIO AK ASTE SANTUKO EGUNETAN.

ETA BIDE BATEZ ESATENDA GARIZUMEA ZETAKO EGIN ZAN.

Zetako Elexa Santeak egin eban Garizumea?

Jesu-Kristo geure Jaunak egin eban berrogei eguneko baraua onretarren, eta prestau gendizan Pazkoetan ondo Komulgetako.

Zer egin bear da Garizuman?

Lelengo izangoda gauzarik onena garizumea en asieran, Konfesau, eta Komulgetea.

Bigarrena, igaro, osasuneko egun Santu onek dibersiñoe askotarik (onak izanarren bere) apartetan gareala: bestetan baño limosna geiago egiten dogula, mortifikazinoean, barauan eta oraziñoean denpora geiago gastetan dogula, Doktrina, eta sermoetara asistietan dogula.

Zetako estalduten dira altarak, eta Santuak Pasiñoeke astean.

Erakusterren guri Elexa Santea en tristezea, Jesu-Kristo en eriotzan.

Garizumea en akabuko asteari, Zetako esaten deitsazu Aste Santua?

Aste atan Jesu-Kristo geure Jaunak obrau zituzan misterio Santuak gaiti.

Zegaiti Erramuko domekan erabilten dozuz prozesiñoean erramuak eskuetan?

Jesu-Kristok bere Pasiñoe Santua baño sei egunez leenago Jerusale-
nen egin eban Sarzaiera Santua en gomutan, edo memoriam.

Eguzten Santu egunean, Zer igaro zan?

Egun onetan Judas traidoreak Saldu eutsen Judeguai geure erredden-
toea, ogeta amar erreal ean.

Egen Santu egunean, Zer igaro zan?

Afaldu eban Jesu-Kristok bere Apostoluakaz; garbitu eutsezan Oñak: eta egin eban Santissimo Sakramentu altarakoa.

Nos preso artu eban?

Gau onetan bertan, Jesemaniko Ortuan Oraziñoean egoala eldu zirean judeguak Judas aurrerengo zala, eta loturik lapur bat legez eroan eban Anas, eta Kaifas en Etsera; Emen ukatu eban San Pedrok iru bidar: bere Apostoluak igez egin eban, itxirik judegen eskuetan; eta gau ontan

igaro zituzan al zirean pena, eta trabaju guztiak, blasfemia asko esaten eutsezala bere izen Santua en kontra, eta estaldurik bere arpegia, emoten eutsezan belarrendoko andiak.

Zer igaro zan Bariku Santu egunean?

Egun onetan txito goxeti eroan eban Pilatosen aurrera, andi Erodes erregea gana, zeñek artu eban zorotzat, eta biortu eban, Soñeko zuribat janzita. Pilatosegana, onek agindu eban azotau leiela, eta soldaduak emon eutsezan bost milla ta geiago azote, krueldade andiagaz.

Azotau ezkerro zeregin eban geure Salbadoreagaz?

Janzi eutsen soñeko gorri Zantar bat, imini eutsen aranzazko koroa bat buruan, Kañabera bat eskuan: eta jarriarik belauniko bere aurrean, egi-
ten eutsezan burla andiak, botaten eutsezala bere arpegira Txistu ta gorro asko. Eta gero emon eban Pilatosek bere kontra ilteko sententzia.

Pilatosek sententzia au emon ezkerro, zer egin eban judeguak?

Imini eutsen lepoan Krutze astunbat, eroan leian Kalbarioko men-
dira. An Elduta billostu eban eta josirik krutzean lapur bi en erdian, iru-
garren orduan ilzan.

Kristo Krutzean egon zan iru ordu onetan, zer igarozan?

Eguzkia ilundu zan, eta arriak bata besteñ kontra ausizirean, luurra i-
karatutenzala, eta Kriatura guztiak sentidu eban Jesu-Kristoen eriotzea.

Kristo Krutzean il ezkerro Zer jazozan?

Soldadu batek igaro eutsan bere bularra lanza bategaz, eta eridarik emoeban odola, ta ura. Josepe, ta Nikodemus ek eratsi eban Krutzetik, eta imini eban bere Ama en alzoan, gero enterrau eban, izara Zuri bate-
gaz Mestidu, edo amorta jauta Sepultura barri baten.

Ikusi bedi Laugarren Artikulua 67.

Zer egiten dan Elexeak zapatu Santuz?

Ura en bedeñkazinoea, eta beste gauza asko guztiak misterioz beteak.

Aste Santua ondo igaroteko, zer egin beardogu?

Lelengo, barau egin, eta mortifikau geure gorputkak bestetan baño geiago.

Bigarrena, asistidu deboziñoe andiagaz ofizio Santuetara.

Irugarrena, Krutzeak bisitau kontenpletan dogula gu gaiti, ze traba-
juak igaro zituzan geure Erredentoreak, eta euki geure pekatuen damu
andia, izan direlako kausea Jesu-Kristok añbeste igaroteko.

Ezta edegiten
Zeruko a terik,
Ezpada Birjineaen
deboziñoerik.

Eztago zeruetan
añ izar argirik
Birjina Maria
berori lakorik.

Eguzkia bera
bere aurreti
ilundurik doa
argi bagarik.

Irargia Oñetan
dauko geldirik
ezin arpegira
begiraturik.

Eztau inos urten
Jauna en eskurik
beste kriaturak
bera langorik.

Sortuta jaiozan
beti garbirik
pekatua urruti
berorreganik.

Ezin litzateke
zeure Maitea
a serre dabenak
zeure semea.

Zeurea eztanak
alper alperrik
espera lezake
salbaziñoerik.

Berorrek ezpadauko
neure errukirik
eztago niretzat
erremediorik.

Birjina Mariak
Eskua emonik
seguro urtengodot
mundu onetarik.

MEZA ERAZOTEKO MODUA

Sazerdoteak. In nomine Patris, &c.

Erazotendabenak. Ad Deum qui lætificat iuventutem mean.

S. ludica me Deus, &c. E. Quia tu es Deus fortitudo mea, quare me repulisti, & quare tristis incedo dum affligit me inimicus.

S. Emitte lucem tuam, &c.

E. Et introibo ad Altare Dei, ad Deum qui latificat iuventutem meam.

S. Confitebortibi, &c. E. Spera in Deo quoniam adhuc cor fitebor illi salutare vultus mei, & Deus meus.

S. Gloria Patri, &c. E. Sicut erat in principio, & nunc & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

S. Introibo, &c. E. Ad Deum qui lætificat iuventutem meam.

S. Adiutorium, &c. E. Qui fecit Cælum, & terram.

S. Confiteor, &c. E. Misereatur tui omnipotens Deus, & dimissis peccatis tuis perducatur te ad vitam æternam.

S. Amen. E. Confiteor Deo onnipotenti, Beatæ Mariæ semper Virginii, Beato Michaeli Archangelo, Beato Ioanni Baptistæ, Sanctis Apostolis Petro, & Paulo, & beato N. omnibus Sanctis, & tibi Pater, quia peccavi nimis cogitatione verbo, & opere, mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa. Ideo precor Beatam Mariam semper Virginem, Beatum Michaellem Archangelum, Beatum Ioannem Baptistam, Sanctos Apostolos, Petrum, & Paulum, & Beatum N. omnes Sanctos, & te Pater orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

S. Misereatur vestri, &c. E. Amen.

S. Indulgentiam, &c. E. Amen.

S. Deus tu, &c. E. Et plebs tua lætabitur in te.

S. Ostende nobis, &c. E. Et salutare tuum da nobis.

S. Domine exaudi, &c. E. Et clamor meus ad te veniat.

S. Dominus, &c. E. Et cum Spiritu tuo.

S. Kyrie eleyson. E. Kyrie eleison.

S. Kyrie eleyson. E. Christe eleison. S. Christe eleison. E. Christe eleison. S. Kyrie eleison. E. Kyrie eleison. S. Kyrie eleison.

Epistolea akabanta esatenda

Deo gratias. S. Sequentia Sancti Evangelii secundum, &c. E. Gloria tibi Domiae.

Ebajelioa akabanta esatenda

Lans tibi Christe.

S. Orate Fratres. E. Suscipiat Dominus Sacrificium de manibus tuis ad laudem, & gloriam Nominis fui, ad utilitatem quoque nostram totiusque Ecclesia sua Sancte. S. Sursum corda. E. Habemus ad Dominum. S. Gratias agamus, &c. E. Dignum, & iustum est.

S. Et ne nos, &c. E. Sed libera nos a malo. S. Pax Domini, &c. E. Et cum spiritu tuo. S. Ite Missa est, o benedicamus Domino. E. Deo gratias. *Evangelioa akabanta esatenda.* Deo gratias.

Maria Santissimaren Letania

Kyrie eleyson.

Christe eleyson.

Kyrie eleyson.

Christe audi nos.

Christe exaudi nos.

Pater de Cœlis Deus. Miserere nobis. Fili Redemptor Mundi Deus. Mis. nob. Spiritus Sancte Deus. Mis. nob. Sacta Trinitas unus Deus. Mis. Sacta Maria. Ora. Sacata Dei Genitrix. Sacta Virgo Virginum. Mater Christi. Mater Divinæ Gratia. Mater Purissima Mater Castissima. Mater Inviolata. Mater Intemerata. Mater Amabilis. Mater Admirabilis. Mater Creatoris. Mater Salvatoris. Virgo Prudentissima. Virgo Veneranda. Virgo Predicanda. Virgo Potens. Virgo Clemens. Virgo Fidelis. Speculum Justi-

tia. Sedes Sapientiae. Causa nostra latitiae. Vas Spirituale. Vas Honorabile. Vas Insigne Devotiones. Rosa Mystica. Turris Davidica. Turris Eburnea. Domus Aurea. Fœderis Arca. Janua Cœli. Stella Matutina. Salus Infirmorum. Refugium Peccatorum. Consolatrix Afflictorum. Auxiliu Christianorum. Regina Angelorum. Regina Patriarcharu. Regina Prophetarum. Regina Apostolorum. Regina Martyrum. Regina Consessorum. Regina Virginum. Regina Sanctorum Omnium. V. Agnus Dei, qui tollis peccata mundi. R. Parce nobis Domine. Y. Agnus Dei, qui tollis peccata mundi. R. Exaudi nos Domine. V. Agnus Dei, qui tollis peccata mundi. R. Misereere nobis. V. Ora pro nobis Sancta Dei Genitrix. R. Ut digni essiamur promissionibus Christi.

OREMUS

Gratiam tuam, quæsumus Domine, mentibus Domine, mentibus nostris infunde, ut qui Angelo nunciante Christi Filii tui Incarnationem copuovimus, per Passionem efus, & Crucem ad Resurrectionis Gloriam perducamur. Percumdem Christum Dominum nostrum, Amen.

ABISUA

Gava, Javea, Davena, Evan, Even, &c. Erri askotan esatendira *V.* agaz beste batzuetan *h.* agaz emen eskribidu dira *V.* agaz, *Eva:* eta *Ave,* legez; bada alan bakotxak bere erriko usura esango dau, batzuk *Gava, Javea, Davena, &c.* beste batuak *Gaba, Jabea, Dabena, &c.*

Jangoikoa, Jesus, Jabea, Jarri, Janzj, &c. eskribidu dira *J.* Agaz bada batzuk esaten dabe *Iangoikoa, Iesus, Iabea, &c.* eta *J.* agaz, nai batera, nai bestere esango da.

Izan arren barriz euskera augeien Bizkaian usetan dana, eta Bizkaitar guztiak erraz irakurri, eta entendiduko dabena, alanbere erri guztietako modura, eta guztien gustora onelango liburu txikar baten ezin eskribidu lei.

Kredoan, *Espirituaen,* eta *sinisetandot Espirituagan,* diñoan lekuan irakurri bear da *Espiritu Santua en* eta *sinisetandot Espiritu Santua gan,* bada hau Inpresorearen faltea izan da.

Letra batzuk oker: andiak bear direan lekuan Txikarrak: Txikarren lekuan andiak: berba bat dana, erdi bian: bi direanak, baten moldean urten dabe; baia Onelango faltak irakurten dabenak artez esango dituz.

J. g. g. b. A. S. e. A. p. i. g. A.